

LÆR
FOR
LIVET

MENTORHÅNDBOGEN

2023

MENTORHÅNDBOG 2023

Mentorhåndbogen er baseret på interview med mentorer og andre fagpersoner, der er tilknyttet Lær for Livet. Håndbogen skal klæde Lær for Livets mentorer på til deres mentorrelation med Lær for Livets Learning Kids. I håndbogen finder du Lær for Livets læringstilgang og ressourcesyn. Mentorhåndbogen indeholder desuden praktiske informationer om ordningen.

Udgiver:

Lær for Livet, 2023
www.laerforlivet.dk

Forfatter:

Lær for Livet og Liv Gish

Fotografer:

Anne Prytz Schaldemose
Philip Davali
Lær for Livet
Lizette Kabré

FORMÅL

Kære mentor

Hvert mentorskab er unikt, og der findes derfor ikke en præcis drejebog for, hvordan du bedst lykkes med din rolle som mentor. Formålet med mentorrollen er imidlertid meget klart. Du skal bidrage til barnets lyst til læring og støtte barnets faglige udvikling og almene dannelse.

For at sikre, at du er bedst muligt klædt på til opgaven som mentor hos Lær for Livet, har vi samlet en række gode råd, erfaringer og praktiske informationer, som kan give dig en forståelse for din rolle som mentor, og forhåbentlig giver den svar på mange af de spørgsmål, der naturligt vil være i processen.

Mentorhåndbogen er udarbejdet med stor hjælp fra Liv Gish, der siden foråret 2015 har været mentor i Lær for Livet. Hun har lavet interviews med en håndfuld mentorer for at få deres erfaringer og bud på, hvordan man kan få et godt mentorforløb. Tusind tak til Liv for det store bidrag og tak til alle jer, der ville dele jeres erfaringer.

Den danske filosof og teolog K. E. Løgstrup har med "Den Etske Fordring" smukt formuleret, hvordan vi mennesker, i vores møde med andre mennesker, får tildelt et ansvar for den andens liv. Det gælder ikke mindst i opgaven som mentor for et udsat barn.

"Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden, at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede man uddyber eller hæver. Men det kan også være forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ej."

K.E. Løgstrup, "Den Etske Fordring", Gyldendal 1956.

God læselyst – og god fornøjelse med dit mentorskab!

De bedste hilsner Lær for Livet

INDHOLD

OM LÆR FOR LIVET	6	RESSOURCESYN	51
TRE INDSATSER	6	OMSORGSFULD LÆRING	52
ORGANISATIONEN	7	KERNEN AF ANERKENDELSE "BØRN GØR DET RIGTIGE, HVIS DE KAN"	52
BØRNEPERSPEKTIV	11	DET ÅBNE TANKESÆT	54
10 GODE RÅD TIL BØRNEPERSPEKTIV	12	ET NYT SYN PÅ INTELLIGENS: LÆRING SOM EN PROCES	54
LÆR FOR LIVETS TILGANG TIL BØRNEPERSPEKTIV	14	DET LUKKEDE OG DET ÅBNE TANKESÆT	54
LEARNING KID COUNCILS	16	FRA PERFORMANCEKULTUR TIL LÆRINGSKULTUR	55
10 GODE RÅD TIL GOD STIL PÅ NETTET	16	OM IKKE AT KUNNE – ENDNU	55
OM AT VÆRE MENTOR	18	LYST TIL LÆRING	57
DE FØRSTE 100 DAGE	18	BARNETS INTERESSE	57
FØRSTE KONTAKT	19	ZONEN FOR NÆRMESTE UDVIKLING	57
DET FØRSTE MØDE	19	LÆRINGSSITUATION OG SAMVÆR	58
HVOR OG HVOR OFTE MØDES MAN?	20	HVORDAN SIKRER DU SUNDE GRÆNSER SOM MENTOR	61
OPSTARTSPROCESSEN: DIN ROLLE SOM MENTOR	23	NÅR BØRN OG UNGE KRÆNKER	61
PROCESSEN MED AT LÆRE BARNET AT KENDE	25	BEKYMRINGSBAROMETERET	61
MENTORBARNETS REAKTIONSMØNSTRE I OPSTARTSFASEN	26	LEARNING CAMPS	65
BARNETS ADFÆRD HAR ALTID EN MENING	29	RAMMERNE FOR LEARNING CAMP	65
SÅDAN SKABER DU EN GOD RELATION TIL DIT MENTORBARN	29	EFTER FOLKESKOLEN	68
DEN BETYDNINGSFULDE VOKSEN	29	UDDANNELSESPARATHED	68
RELATIONSKOMPETENCE OG OMSORG	30	EFTERSKOLE	68
UDSVING I BARNETS LIV	33	GYMNASIALE UDDANNELSER	69
MØDERNE MED BARNET	33	ERHVERVSUDDANNELSER	69
SAMARBEJDE MED FAMILIEN/PLEJEFAMILIEN/OPHOLDSSTEDET	34	ØVRIG INFORMATION	70
SAMARBEJDE MED SKOLEN	36	INFORMATION OG NETVÆRK FOR MENTORER	73
GRÆNSEN MELLEMLÆR AT VÆRE MENTOR OG VEN	38	FORSIKRINGSANSVAR	73
HVIS ENS FAGLIGHED SOM MENTOR IKKE SLÅR TIL	39	SAMVÆRSPOLITIK	74
LÆR FOR LIVET SUPPORTEN	39	KØRSELSGODTGØRELSE	76
HVIS DU STOPPER SOM MENTOR	41	GDPR	76
MENTORSPARRING	42		
VÆRKTØJER	46		
LOGBOGEN	46		
FEJRINGSPLANEN	46		
LÆG EN PLAN	46		

OM LÆR FOR LIVET

I Danmark har vi fri og lige adgang til uddannelse, men langt fra samme mulighed for at gennemføre. Det er et problem, fordi uddannelse er den væsentligste beskyttelsesfaktor mod yderligere udsathed i livet. Hvis børn og unge i udsatte positioner skal have bedre fremtidsudsigter, skal de derfor støttes til en bedre skolegang. Det er både til gavn for den enkelte og for samfundet.

Kun 3 ud af 10 elever i udsatte positioner, består i dag Folkeskolens Afgangsprøve [FSA] i 9. klasse. Det gælder for 9 ud af 10 af deres ikke-udsatte kammerater.

Denne forskel vokser i børnenes videre uddannelsesforløb, hvor det blandt de udsatte elever i 9. og 10. klasse kun er 46 procent, der påbegynder en ungdomsuddannelse i form af en gymnasial- eller erhvervsfaglig uddannelse inden for ni måneder efter, at de har forladt grundskolen. Blandt ikke-udsatte elever er andelen på 87 procent. [KL: Udsatte børn nøgletal 2020].

Lær for Livet er et langsigtet læringsprogram, der skal styrke udsatte børn og unges læring og livsduelighed. Lær for Livet skal bidrage til, at udsatte børn og unge styrker deres faglighed og personlige kompetencer, får øget lyst til læring og opnår bedre trivsel.

På lang sigt skal Lær for Livet bidrage til, at børnene får mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse og skabe et godt liv for sig selv.

TRE INDSATSER

Lær for Livets program gennemføres i samarbejde med landets kommuner. Kommunerne visiterer børn og unge mellem 9 og 15 år til programmet og medfinansierer deres deltagelse. Børnene er med i Lær for Livet i seks år.

Lær for Livet er bygget op om tre indsatser:

1. Learning Camp: Alle børn og unge inviteres på tre camps det første år, og derefter kommer de på minimum en temacamp og en bootcamp om året, hvor læringen er særligt tilrettelagt som et fagligt og personligt boost.

2. Mentorordning: Alle børn og unge tilknyttes en frivillig mentor, der hjælper med lektier og alment dannende aktiviteter, der styrker barnets læring og livsduelighed.

3. Brobygning: Et initiativ, hvor Lær for Livet bygger bro mellem barnets hjem, skole, mentor og deltagelse på camp, så barnets læring forankres i hverdagen, og alle kræfter omkring barnet arbejder i samme retning.

Learning Camp

Learning Camp

ORGANISATIONEN

Lær for Livet består af et sekretariat med 30 ansatte. Lær for Livets øverste ledelse er bestyrelsen.

Bestyrelsen fastlægger de nærmere retningslinjer for Lær for Livets virksomhed. Derudover består Lær for Livet selvfølgelig af alle vores frivillige mentorer, interviewere og HR-frivillige samt medarbejdere på Learning Camp.

Lær for Livet har desuden et Advisory Board, der er sammensat af profiler fra skoler, opholdssteder og forskningsverdenen.

Bestyrelsen og Advisory Board bidrager med solid viden og erfaring om udsatte børns læring og med indsigt i den kommunale verden såvel som i børnenes liv og vilkår. Herunder kan du læse, hvad et udpluk af dem siger om Lær for Livet:

“Lær for Livet er et vigtigt projekt for anbragte børns læring. Alt for mange tidligere anbragte får aldrig en ungdomsuddannelse. Det er problematisk, eftersom uddannelse er vejen til selvforsørgelse for socialt udsatte børn, da der i modsætning til tidligere er

meget få ufaglærte jobs i dag,” fortæller Inge Bryderup, professor i socialt arbejde på Institut for Sociologi og Socialt Arbejde på Aalborg Universitet samt medlem af Lær for Livets Advisory Board.

“Sommerskoler er vigtige for både oprustning af faglig viden og personligt selvværd for de anbragte børn. Mentorer er vigtige for at fastholde dette og for at medvirke til lektiehjælp, voksenstøtte og mindskelse af den oplevelsesfattigdom, som karakteriserer mange anbragte børns opvækst”, fortæller Inge Bryderup.

“Lær for Livet er et fantastisk og nødvendigt initiativ for udsatte børn og unge, der giver dem et fagligt løft samt mulighed for at være sammen med andre ligesindede. Udsatte børn og unge har mange ting at kæmpe med og skal derfor stimuleres ofte fagligt, hvis de skal holdes på sporet. Derfor er kombinationen af camps og mentorer helt unik, fordi campen fungerer som det faglige boost, og mentoren som den person, der sørger for at holde barnet på rette kurs, samtidig med at den faglige målsætning fastholdes”, fortæller Søren Skjødt medlem af Lær for Livets Advisory Board og forstander på Godhavn.

Sommerskoler er vigtige for både oprustning af faglig viden og personligt selvværd for de anbragte børn. Mentorer er vigtige for at fastholde dette og for at medvirke til lektiehjælp, voksenstøtte og mindskelse af den oplevelsesfattigdom, som karakteriserer mange anbragte børns opvækst”

INGE BRYDERUP
PROFESSOR I SOCIALT ARBEJDE

Learning Camp

Learning Camp

BØRNEENES PERSPEKTIV

I Lær for Livet har vi en ambition om at inddrage børnenes stemme og perspektiv på programmet. Det gør vi blandt andet via Learning Kid Council.

Learning Kid Council er Lær for Livets børnepanel. Børnepanelet består af to til tre Learning Kids fra hver årgang, som vælges på sommerens camp blandt de børn, der ønsker at stille op.

Børnepanelet mødes to gange årligt for at give deres perspektiver på, hvad Lær for Livet kan gøre bedre, eller hvad de gerne vil have mere af. Børnepanelet er Lær for Livets eksperter, der sikrer, at vi inddrager børnenes perspektiv. Det giver udsatte børn en stemme, som ellers ikke altid er tydelig i det offentlige rum.

Learning Kid Council har blandt andet lavet flere korte film om deres erfaringer med mentorordningen og for at give deres gode råd til nye Learning Kids. Børnene interviewede hinanden om, hvordan de oplever at være med i programmet, og hvad de laver med deres mentor. De korte film kan ses på Lær for Livets hjemmeside, men vi har også samlet et uddrag af de gode råd her.

Hvad er en mentor?

"En mentor er en voksen, der kommer hjem til én og hjælper med dansk og matematik. Nogle gange holder man en pause. Det gør jeg med min mentor, hvor vi spiller bold og øver tabeller. Vi pjatter og griner meget sammen, men det skal også være alvorligt indimellem."

"Min mentor og jeg tager ofte på fiske- og cykelture, og selvom vi er ude og opleve ting sammen, så lærer jeg en hel masse på en spændende måde."

"Vi har snakket om at tage en tur i biografen eller på museum. Vi har også planer om, at jeg skal med min mentor på arbejde, så jeg kan se, hvad hun laver."

Hvad er det bedste ved din mentor?

"Hun er sød, hun er kærlig, hun er dejlig, hun er omsorgsfuld, og hun er god til at lære fra sig."

"Min mentor optræder ikke som en voksen over for mig, men fungerer mere som en klog ven, der kommer og hjælper mig, når jeg har brug for det. Vi har ikke et

lærer-elev forhold, men snarere en ven-og-klogere-ven relation, hvor jeg lærer ting på en ny og anderledes måde, mens vi har det hyggeligt."

Har du nogen gode råd til de nye mentorer?

"I skal være søde. Det er jeg nu sikker på, at I er, men man skal også være kærlig og spørge ind til sit mentorbarn, hvis man kan mærke, at han eller hun har det dårligt. En mentor skal glæde sig til at være sammen med én og være glad med positive tanker i stedet for at være en sur lærer."

"Det er vigtigt, at mentor lærer mentorbarnets styrker og svagheder, så mentor ved præcis, hvor han eller hun skal lægge sine kræfter."

Hvordan var dit første møde med mentor?

"Min mentor og jeg sad på mit værelse, hvor vi lærte hinanden at kende, og hun hørte om mine interesser, og om hvilke problemer jeg havde i skolen. Sammen fandt vi langsomt ud af, hvordan hun skulle hjælpe mig med at blive bedre."

"Min mentor kom hjem til mig, hvor vi i tre timer sad og lærte hinanden bedre at kende."

Kan du mærke, at mentor har gjort en forskel?

"Ja, jeg får højere karakterer i alt – altså bortset for tysk."

Hvad kan du bedst lide at lave med din mentor?

"Jeg kan bedst lide at lave lektier sammen med min mentor, fordi jeg hader at få skæld ud i skolen, når jeg kommer uforberedt. Det er også sjovt at lave lektier sammen, fordi vi gør det på en hyggelig og anderledes måde med spil og leg."

Hvor meget skal mentor tale med din lærer og dine [pleje]-forældre?

"Jeg har det rigtig godt med, at min mentor taler med min lærer og mine plejeforældre. Det viser bare, at hun tager sig af dig, tænker på dig og bekymrer sig om dig. Min mentor har eksempelvis mødt mine venner, hvor vi alle har siddet og lavet lektier sammen."

10 GODE RÅD TIL BØRNE- NES STATSMINISTER

Seks tidligere anbragte unge fra Lær for Livet har i en kronik i Politiken den 24. november 2019 formuleret 10 gode råd til børnenes statsminister. Rådene skal bidrage til, at flere anbragte børn og unge kan realisere deres potentiale. Her er et uddrag fra kronikken, der desuden dannede afsæt for statsministerens nytårstale.

1. HJÆLP MED AT BRYDE FORDOMME

"Vi har oplevet, at vores klassekammerater ikke måtte lege med os, fordi vores forældre ikke var i stand til at tage sig af os. Men vi er jo ikke vores forældre."

2. ALLE SKAL HAVE EN MENTOR

"Vores mentorer har hjulpet os, når det var svært at se meningen med skolen. De har været med til vores konfirmationer og fødselsdage, og de har hjulpet os igennem eksaminerne."

3. SØRG FOR STABILE SAGSBEHANDLERE, VI KAN HAVE TILLID TIL

"Mange af os oplever, at vores sagsbehandlere ikke kender os og ikke lytter til os. Det er som om, at vi bliver interviewet hele tiden. Mange af os ved ikke, hvad vores sagsbehandlere hedder."

4. SKOLENS LÆRERE SKAL HAVE POSITIVE FORVENTNINGER TIL OS

"Vi har oplevet at have lærere, der ikke havde nogle forventninger til os, når vi fortalte, at vi var anbragte. Så har vi heller ikke forventninger til os selv. Det slukker vores flamme. Og når klassekammeraterne tænker, at man er dømt til at fejle, så tror man heller ikke selv, at man kan noget."

5. INGEN SKOLEPAUSER

"Mange af os flytter meget. Vi skifter plejefamilier eller institution og så skifter vi også skole. Og vores venner skifter ikke med. Nogle af os har skiftet skole fem gange eller mere. Derfor skal der være en form for skoletilbud til os, hvis vi har pause mellem skoler."

6. UDDAN PLEJEFAMILIERNE

"Alle voksne, der har kontakt til anbragte, skal vide noget mere om, hvad det vil sige at være anbragt. De skal have opmærksomhed på vores psyke. Vi har let ved at bebrejde os selv, fordi vi tror, det er vores skyld, at vi ikke kan bo hos vores egen familie."

7. SÆT TIDLIGT IND

"Vi har tit tænkt på, hvorfor var der ikke nogen, der gjorde noget før? Mange af os er blevet anbragt, da vi var omkring 10-11 år. En af os har oplevet, at der kom en sagsbehandler hjem til hende om morgenen klokken otte, hvor hun var på vej i skole og hendes mor var stangbarcardi."

8. SØRG FOR LIGE VILKÅR I ALLE KOMMUNER

"Der er for meget forskel på, hvordan det er at være anbragt i forskellige kommuner. Fx når det handler om at komme på efterskole. Nogle af os kom på efterskole. Andre fik at vide, at det kunne vi ikke, for så kunne vi ikke længere bo hos vores plejefamilie eller på vores opholdssted."

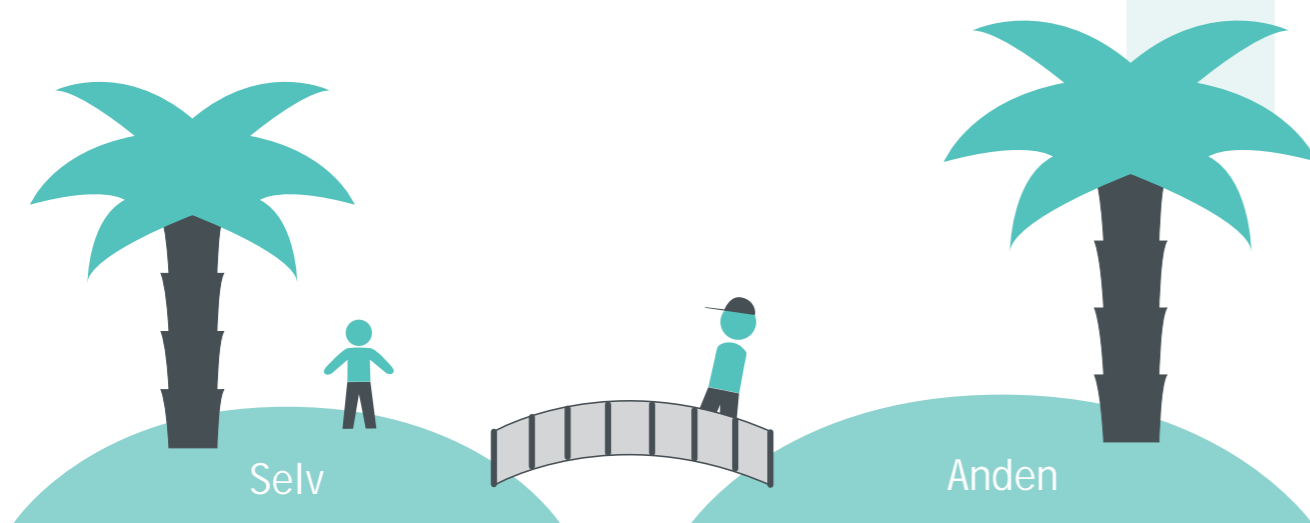
9. HJÆLP OS MED OVERGANGEN TIL VOKSENLIVET

"Når vi fylder 18 og skal forberedes til voksenlivet har vi ikke forældre, der hjælper os med at lægge et budget. Eller søge en lejlighed. Vi ved ikke noget om forsikringer. Der skal være nogle, der har styr på det. For vi har det ikke af os selv."

10. INDDRAG OS

"Man anbringer jo et barn for at hjælpe det, men det er ikke altid, man som barn forstår, hvorfor tingene sker. Vi får ikke at vide, hvorfor vi pludselig skal flytte væk fra vores familie. Selvom små børn ikke altid ved det hele, betyder det ikke, at de ikke har noget klogt at sige."

LÆR FOR LIVETS TILGANG TIL BØRNENE

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

Det pædagogiske grundlag i Lær for Livet udgør den måde, vi møder børnene på. Det baserer sig på at danne gode relationer og på at arbejde med mentalisering og mentaliseringsbaseret pædagogik.

MENTALISERING

Mentalisering handler om at forstå egen og andres adfærd ud fra følelser, behov, mål, grunde mm. Et individs mentaliseringsevne skabes i relation med dets primære omsorgspersoner såsom forældre eller plejeforældre. Evnen til at mentalisere dannes allerede ved fødslen og videreudvikles gennem livet. Hvis et barn oplever omsorgssvigt fra primære omsorgspersoner tidligt i livet, vil dette derfor have en negativ effekt på barnets mentaliseringsevne. Derfor arbejder vi i Lær for Livet med børnenes evne til dette – også i mentorordningen. For at kunne støtte dit mentorbarn bedst muligt og bidrage til dets positive udvikling er det centralt, at du forsøger at forstå, hvilke følelser, tanker og intentioner, der ligger bag barnets handlinger.

Som mentor skal du derfor forsøge at forstå barnets mentale tilstande, krydse broen og gå på besøg på barnets "ø". Dvs. at du sætter dig i barnets sted for at forstå, hvad der ligger bag dets adfærd. Du skal også hjælpe barnet med at sætte ord på følelser og adfærd.

AT MØDE BARNET MED ÅBENT SIND

At arbejde mentaliserende kan også beskrives som at have et ÅBENT sind, hvor ÅBENT står for:

Åbenhed

Du møder barnet med åbenhed. Du skal afholde dig fra at gætte, hvad barnet føler, og du skal være i stand til at lytte uden at dømme. Du skal have åbenhed overfor, hvad der kan være på spil hos barnet, der gør, at det reagerer, som det gør. Du skal også have åbenhed overfor dit mentorbarns virkelighedsopfattelse og anerkende, at det, han/hun opfatter, er rigtigt for ham/hende. Det er også vigtigt, at du som mentor er åben overfor dine egne mentale tilstande og disses betydning for egne handlinger.

Balance

Udsatte børn har oftest haft en ubalance i eget sind. Det er derfor vigtigt, at du i mentorrollen forsøger at genoprette balancen ved modtræk. Et modtræk kan fx være ved at hjælpe barnet med at se udad, når barnet kun kan fokusere på sig selv. Eller hjælpe barnet med at se indad, når det modsatte forekommer. Modtræk kan også være i form af følelsesintensitet. Når barnets følelsesintensitet er høj, han/hun fx er vred, skal du møde barnet med det modsatte, som fx rolighed. Og omvendt, hvis det modsatte forekommer, og barnet er fx lad eller trist, skal du møde det med en højere følelsesintensitet. Du skal dermed ikke møde dit mentorbarn på adfærden, fx møde vrede med vrede. Hvis mentorbarnet er vredt, skal du møde det med omsorg og empati og forsøge at være åben for at forstå, hvorfor han/hun er vred. Du kan skabe balance ved at spørge ind til de mentale tilstande, der ligger bag barnets adfærd og hjælpe barnet med at sætte ord på disse. Du kan også hjælpe barnet med at se indad ift. andre. Hvis han/hun er sur på en veninde, kan du hjælpe barnet med at sætte sig i venindens sted og forstå, hvorfor veninden handler, som hun gør.

Empati

Empati er evnen til at kunne genkende og forstå andres følelser; eller mere populært sagt "at sætte sig i den andens sted." Det kan være svært at sætte sig i barnets sted, når hans/hendes adfærd er uforståelig. Dog er det meget vigtigt at fokusere på og forstå, hvilke følelser, der ligger bagved. Empati hænger derved meget sammen med åbenhed og balance. Du skal være rummelig og gøre dig umage med at sætte sig i barnets sted og derved udvise empati.

Nysgerrighed

For at forstå hvilke følelser, der ligger bag dit mentorbarns handlinger, er det vigtigt at være nysgerrig og spørgende. Det hjælper barnet med at reflektere over sine følelser og bidrager til dets mentaliseringsevne. Hvis barnet ikke vil svare, er det vigtigt at respektere dette, så du ikke overskrider nogen grænser. Selvom du ikke får svar på dine spørgsmål, kan du sagtens fortsætte med at være nysgerrig uden at stille spørgsmål. Det kan man fx være ved at komme med hypoteser eller idéer fra dig selv.

Tålmodighed

I mentorrollen er tålmodighed vigtig. Det er både vigtigt, når du skal skabe en god relation, og når mentorbarnets udvikling går i den forkerte retning. Det kræver tålmodighed og rummelighed, når du som mentor ser, at udviklingen hos barnet ikke nødvendigvis kun går lineært frem. Tålmodighed hænger også meget sammen med nysgerrighedsdelen af mentalisering – selvom barnet ikke åbner op, så skal du fortsætte med at være nysgerrig. Du udviser på den måde tålmodighed overfor, at det kan tage tid, før barnet åbner op om de følelser, der ligger bag dets adfærd, og overfor at det kan tage tid, før barnet er i stand til at mentalisere.

At have en ÅBENT sind i mødet med barnet vil medføre, at du kan sætte sig i mentorbarnets sted og hjælpe barnet med at mentalisere.

LEARNING KID COUNCILS 10 GODE RÅD TIL GOD STIL PÅ NETTET

1 Du skal behandle andre, som du gerne selv vil behandles.

2 Sig fra, hvis du oplever noget ubehageligt på de sociale medier.

3 Tag afstand fra hadegrupper.

4 Hvis du er i tvivl om, hvad en besked betyder, kan du altid spørge: "Hvad mener du?" – så undgår I misforståelser.

5 Tænk en ekstra gang, før du sender noget – kan det misforstås? Brug emojis! Så kan du understrege, hvad du mener.

6 Send kun noget, du ikke er bange for, at andre ser – ville du blive ked af det, hvis andre end den, du sender det til, ser det?

7 Del kun videoer og billeder af andre, hvis du har fået lov af dem!

8 Hvis du modtager et nøgenbillede/ video, så slet det! Og skriv til den person, der har sendt det, at sådan noget skal de ikke sende til dig.

9 Brug kun grupper til at sprede god stemning – det skal være sjovt at mødes på de sociale medier!

10 Hvis du nogensinde bliver utryk på nettet eller er i tvivl om, hvad du skal gøre – så snak med en voksen! Du kan altid ringe og få gode råd hos Børnetelefonen på telefon: 116 111. Der er åbent kl. 11-23 alle dage året rundt.

OM AT VÆRE MENTOR

Mentor og mentorbarn

Det skal først og fremmest understreges, at alle mentorforløb er forskellige, fordi både mentor og barn har forskellige forudsætninger.

I dette kapitel kan du læse om den indledende kontakt med barnet, og hvordan opstartsforløbet kan gribes an. Kapitlet er baseret på nuværende mentorers erfaringer. Der findes ingen formel, og det følgende skal derfor bruges som inspiration, da det kan være, at du opdager, at det er noget helt andet, der fungerer i jeres relation.

Nogle mentorforløb synes fuldstændig problemfrie og selvkørende, hvor andre kan have svært ved at komme i gang, oplever aflysninger og måske direkte modstand fra barnet, familien, forældrene eller anbringelsesstedet. Ligeledes er der mentorforløb, der lægger sig mellem disse ekstremer. Ikke to mentorforløb er ens. Det handler om at finde ud af, hvad der virker for dig og din relation til barnet.

DE FØRSTE 100 DAGE

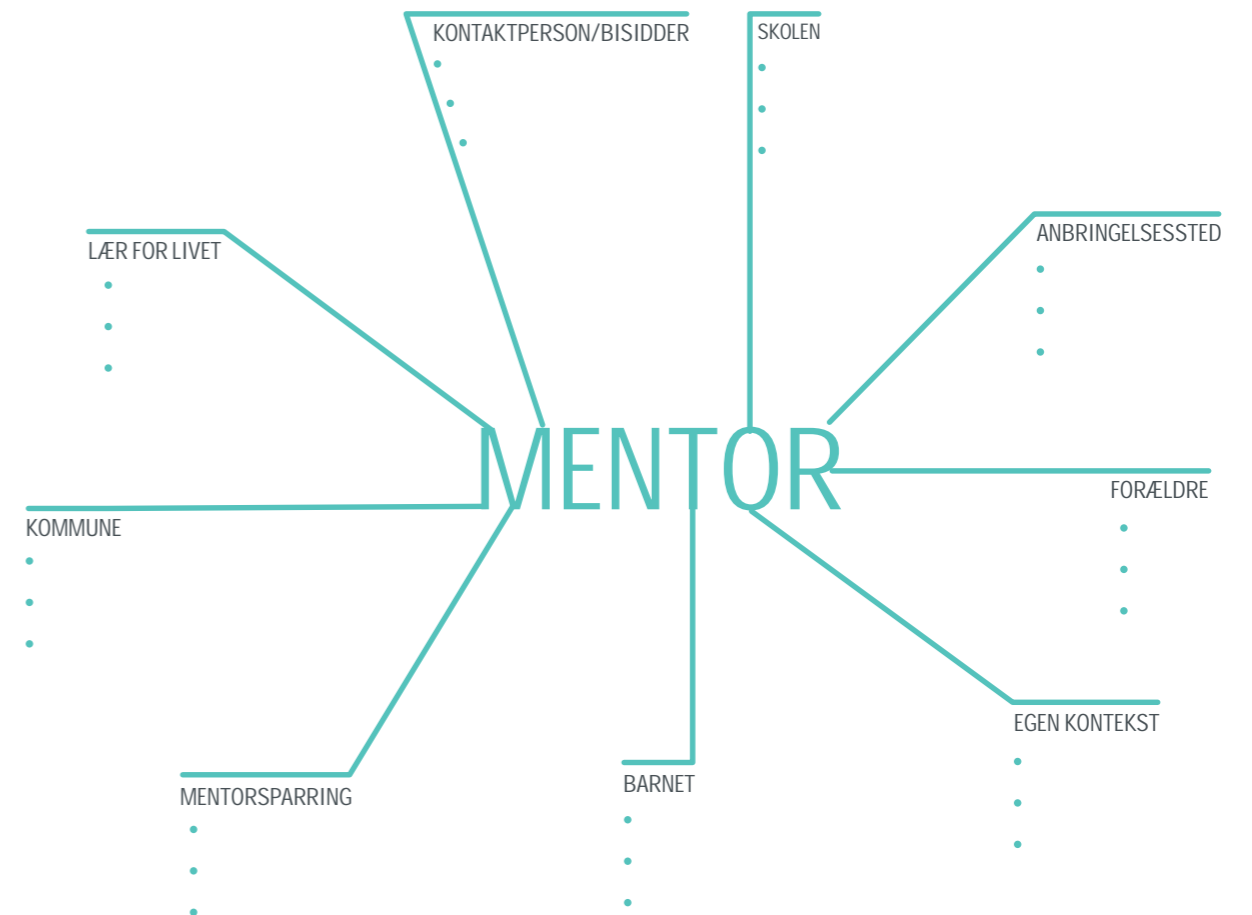
Når du er ny mentor, er der mange ting, du skal forholde dig til. Der vil være mange nye indtryk. En stor del af de nye indtryk er blandt andet en masse mennesker,

der på en eller anden måde har en forbindelse til dit mentorbarn. Du kan se på modellen ved siden af, hvor mange forskellige interessenter, der er omkring dig som mentor.

Rico, der er mentor for et barn på et opholdssted, fortæller om komplikationerne ved de mange voksne:

“Når du er mentor for et barn på et opholdssted, skal du være forberedt på, at du møder et barn, der har haft kontakt med mange forskellige voksne. På mange måder er du bare en ekstra voksen. Så er det vigtigt at vise, at du som frivillig mentor udelukkende er der for dit mentorbarns skyld. Du er der ikke for nogle andre børn, eller fordi du får løn. Og tag det stille og roligt! Det tager tid at opbygge en god relation til sit mentorbarn.”

Netop fordi der er så mange personer med forskellige roller, er det vigtigt at du overvejer, hvor du står i forhold til dem. Hvem er dine allierede, og har du nogle modspillere i din rolle som mentor? Det er også vigtigt at kommunikere med de forskellige interessenter. Hvilke forventninger har familien, plejefamilien eller opholdsstedet til dig? Er der nogle særlige ting, du skal være opmærksom på i din relation til mentorbarnet?

FØRSTE KONTAKT

Før du kan kontakte dit mentorbarn, tager Lær for Livet kontakt til familien/plejefamilien/opholdsstedet og fortæller dem, at du nu er klar som mentor. Hvis barnet er på et opholdssted, vil barnet typisk have en kontaktperson, og det er denne person, du skal have fat i. Du kan enten vælge at skrive en mail eller ringe, men initiativet til at skabe kontakt ligger hos dig.

Preben, der er mentor for et barn i netværkspleje, fortæller om den første kontakt:

“Inden det første møde ringede jeg til mormoren, hvor mit mentorbarn er i netværkspleje, og der præsenterede vi os for hinanden. Vi havde en kort snak, og der aftalte vi det første møde hjemme hos dem. Derefter sendte jeg også et postkort til mit mentorbarn, hvor jeg fortalte ham, at jeg glædede mig meget til at møde ham.”

Inden I mødes første gang, kan du også skrive et brev til barnet og fortælle lidt om dig selv. Det er meget forskelligt, hvordan nuværende mentorere har grebet brevet an. Mentoren Rico anbefaler også nye mentorere at skrive et brev:

“Det er en god idé at skrive et brev til dit mentorbarn, inden I mødes første gang. Så har man et udgangspunkt. Jeg vedlagde også et billede af mig selv, for at fjerne noget af presset ved et ukendt ansigt første gang man mødes.”

Nogle har gode erfaringer med et relativt personligt brev, hvor andre vælger at skrive lidt indledende informationer, og så kan resten følge i mødet med barnet. Brevet kan bruges som en slags isbryder på det første møde, da man har noget at referere til. På næste side ses et eksempel på et sådant brev.

DET FØRSTE MØDE

Det første møde foregår hos familien, plejefamilien eller på opholdsstedet og tager en halv til en hel time, nogle gange mere afhængig af, hvor snakkesalige I er. I sidder måske og får en kop kaffe og lidt kage. Måske har du haft lejlighed til at tale lidt om barnet med familien/plejeforældrene/kontaktpersonen inden det første møde, men det kan også være, at du kun har nogle få oplysninger om barnet. Det er meget forskelligt, hvor meget information man får om barnet før det første møde.

Mentoren Preben siger om sit første møde:

“Vi var jo alle meget spændte den første gang, vi skulle mødes, for hvad pokker var det her for noget? Vi mødtes hjemme hos mit mentorbarn og hans mormor til en tår saftvand og en kop kaffe. Jeg blev der ikke så længe, men vi snakkede og lærte hinanden lidt bedre at kende.”

Ved det første møde er der lejlighed til, at du fortæller lidt om dig selv og din baggrund samt, hvorfor netop du har valgt at blive mentor i Lær for Livet.

Her kan du evt. også referere til det brev, du har skrevet til barnet. Hvor meget du har glædet dig til at møde barnet. Barnet kan også fortælle om sig selv, og eventuelt supplerer familien/plejeforældrene/kontaktpersonen.

Mentoren Rico havde en god oplevelse med sit første møde på mentorbarnets opholdssted:

”Da jeg snakkede med mit mentorbarns kontaktperson på opholdsstedet, aftalte vi det første møde, hvor vi alle sammen ville være til stede. Til mødet snakkede vi om, hvordan det hele skulle foregå rent praktisk – hvor tit vi skulle mødes, hvilke forventninger vi havde til hinanden osv. Til samme møde viste mit mentorbarn mig rundt på opholdsstedet og agerede på den måde også vært. Det gav ham noget ansvar for mødet og også en mulighed for, at vi havde lidt tid alene sammen. De første gange mit mentorbarn og jeg mødtes efter det fælles møde med kontaktpersonen, foregik det hele meget på gefühlen. Jeg er folkeskolelærer og kunne sagtens have fyldt dagsordenen med alt muligt fagligt – men det var slet ikke det primære formål i begyndelsen. Der handlede det om at danne en god relation.”

Du kan blandt andet spørge ind til, hvilke fag barnet bedst kan lide, fritidsinteresser, osv. Det første møde er også en god lejlighed til at tale lidt om barnets faglige niveau og herunder forventningsafstemme. Er der fag, hvor barnet fx har brug for mere hjælp end andre?

Anette, der mentor for et barn i plejefamilie fortæller lidt mere om hendes oplevelse med det første møde:

”Jeg ringede plejeforældrene op og præsenterede mig selv og fornemmede en vis skepsis over telefonen. Men vi aftalte selvfølgelig et møde. Første gang jeg kom hjem til dem, var både plejeforældre og mit mentorbarn til stede. Vi snakkede om, hvad jeg kunne hjælpe ham med, og jeg understregede også, hvad jeg ikke havde forudsætninger for at bidrage med. Det havde de stor respekt for, og det var virkelig rart. De har undervejs i forløbet også udvist meget tillid over for mig.”

Lær for Livet har lavet et opstartsskema, som er et dialogværktøj. Du vil finde opstartsskemaet til mentorer i din mentormappe og Lær for Livet sender et tilsvarende til barnets voksne og barnet inden jeres opstart. Dette kan I bruge som et udgangspunkt for jeres første møde. Se eksempel på skemaerne, på næste side.

Møder med barnet

Lær for Livet anbefaler, at det er mentor, der tager ansvaret for at få møderne i kalenderen, og det er vigtigt at skabe pladsen til møderne. Ofte er det hensigtsmæssigt, at aftalerne kun går via barnets voksne, så de bliver afstemt med barnets andre aktiviteter. En del af børnene i Lær for Livet har mobiltelefoner.

Lær for Livet inviterer alle børnenes voksne til informationsmøde, når børnene starter i programmet. Mødet handler både om Learning Camp og om mentorordningen. Her informeres de om ordningen og om vigtigheden af, at der er tid til mentormøderne.

Lær for Livet anbefaler ugentlige møder med barnet, da det sikrer kontinuitet og giver mulighed for at følge med i barnets faglige udvikling.

HVOR OG HVOR OFTE MØDES MAN?

I kan også tale om, hvilken dag der passer at mødes. Der er flere mentorer, der har gode erfaringer med at aftale en fast ugedag og tidspunkt og gerne i umiddelbar forlængelse af skoledagen. I kan evt. tage højde for, om der er en bestemt dag, der passer bedst ift. den type lektier, du skal hjælpe barnet med. Hvis I fx har aftalt, at det især er matematik, du skal hjælpe med, kan det være en ide at lægge aftalen på den dag, barnet har haft matematik. En mentor oplevede fx, at der sjældent var lektier om tirsdagen, og torsdag var derfor en bedre dag at mødes. Det kan godt være, at der går et par gange, før I finder ud af, hvilken dag der er bedst for jer. Og måske er det slet ikke muligt at tage højde for det, fordi du eller barnet går til en fritidsaktivitet på bestemte ugedage. Lær for Livet lægger op til, at I mødes en gang om ugen, men nogle mentorer har erfaret, at det giver mere mening at mødes hver anden uge. Møderne er normalt af en til to timers varighed.

På det første møde kan I også aftale praktiske informationer – blandt andet, hvor I fremover skal mødes henne. Det er meget forskelligt, hvor mentorerne møder deres mentorbarn, da det i praksis er meget forskelligt, hvad der kan lade sig gøre afhængig af barnets alder, logistik osv. Så I skal finde den bedste løsning for jer. Bor barnet hjemme eller i plejefamilie, sidder man måske på barnets værelse eller i et rum, hvor der er god arbejdsro.

BREV TIL MENTORBARN

Kære Jeppe
Jeg har fået lov til at blive mentor, og det glæder jeg mig rigtig meget til. Jeg er også lidt nervøs for det første møde, hvor jeg skal hilse på dig og din plejefamilie, men mon ikke det går hurtigt over?

Jeg hedder Marie og er 67 år, mor til en voksen datter og mormor til to drenge, som jeg tit passer. Jeg er pensioneret nu, men har arbejdet som ingeniør i et stort elektronikfirma tidligere. I min fritid interesserer jeg mig rigtig meget for yoga og for at passe min lille have og mine to frække gravhunde – vi bor i Jægerspris. Jeg har også ind i mellem udvekslingsstuderende boende fra andre lande, så der er som regel liv og glade dage her i mit hus.

Mit bedste fag, dengang jeg gik i skole, var nok dansk, men jeg tror, jeg kan hjælpe dig med alle dine fag, og glæder mig meget til at lære dig at kende og snakke med dig om, hvad du godt kunne tænke dig at få hjælp til i skolen.

Du får et billede af mig, og jeg glæder mig også til at få et af dig, inden vi mødes. Håber vi får en hyggelig tid sammen.

Vi ses snart.
Hilsen
Marie Jensen

Første telefoniske kontakt

Når du kontakter barnets forældre/plejefamilie/opholdssted telefonisk, kan du bl.a. snakke med dem om:

- Hvem du er, din baggrund og årsagen til, at du gerne vil være mentor
- Hvilken dag/dage der passer bedst i forhold til besøg og samvær (spørg eventuelt, om barnet har fritidsaktiviteter, arrangementer i klub eller aftaler med øvrig familie)
- Praktiske informationer såsom mødested, tidspunkt, varighed mv.

Husk også at aftale, hvordan I fremadrettet laver evt. andre aftaler om fx en tur i biografen eller på museum. Husk at medbringe en kalender.

Preben, der er mentor for et barn i netværkspleje, siger mere om udfordringerne ved at være hjemme hos mentorbarnet:

”Til at starte med foregik møderne altid hos mit mentorbarn. Men i begyndelsen kom det hurtigt til at være mit mentorbarn, der satte dagsorden, fordi møderne var på hans hjemmebane. Så vi var i en periode hjemme hos mig, men vi er nu tilbage til udgangspunktet, hvor vi mødes hjemme hos mit mentorbarn. Det er i stedet blevet sådan, at vi er ’alene hjemme’, da mormoren sørger for at være ude af huset i det tidsrum, hvor vi mødes.”

Mentorer med børn på opholdssteder fortæller, at der tit er larm på fællesarealerne, og de foretrækker derfor at mødes hjemme hos sig selv eller et tredje sted som fx et nærliggende bibliotek eller på skolen i forbindelse med lektiecafé. Den erfaring har Rico, der er mentor for et barn på et opholdssted, dog ikke. Alligevel er de nogle gange hjemme hos ham, fordi det er hyggeligt. Han fortæller:

”Vi mødes primært hos opholdsstedet. Fra starten havde jeg tænkt, at jeg efter ca. 3 måneder gerne ville invitere ham hjem til mig, så han også kunne se mig i privaten. Men det endte med at han allerede kom hjem til mig efter 1,5 måned – sådan udviklede det sig bare. Det er sådan nogle ting, der er umulige at forudse.”

Når man mødes et andet sted end hos barnet, skal du selvfølgelig overveje, hvordan barnet kommer til og fra stedet. Nogle er store nok til selv at finde derhen, hvor andre måske skal hentes og afleveres. Det er altid vigtigt, at du afstemmer mødestedet med familien/plejefamilien/opholdsstedet.

Mentoren Anette understreger også vigtigheden af den kommunikation:

”Til at starte med var vi altid hjemme hos mit mentorbarn, men nu er vi hjemme hos mig. Jeg henter ham på stationen og sætter ham på bussen igen, når han skal hjem. Der er jeg selvfølgelig også i kontakt med plejeforældrene og skriver til dem, hvornår han kommer hjem.”

På det første møde er det lidt forskelligt, om man får lejlighed til at tale med barnet alene. En mulighed er at spørge barnet, om det vil vise dig sit værelse eller måske rundt på opholdsstedet. Man kan også gå en tur og se, hvor skolen ligger, hvis den er i nærheden.

Men du må vurdere i situationen, om det giver mening. Nogle børn vil være med på sådan en idé med det samme, hvor andre måske foretrækker at blive i trygge rammer den første gang.

Børns respons kan i starten være sparsom. Børnene kan være usikre, bange for at sige fra – eller glade og tilfredse uden at kunne sætte ord på det.

Her er et par gode råd, du kan læne dig op ad, hvis dialogen med barnet er sparsom:

- Fortæl barnet om, hvorfor du gerne vil være mentor.
- Tal om, hvad I glæder jer til ved mentorforløbet.
- Spørg barnet, om der er nogle særlige områder/fag han/hun særligt ønsker at fokusere på.
- Snak om barnets faglige mål og ambitioner.
- Tal med barnets forældre/plejeforældre/kontaktperson.
- Mød hinanden med et åbent sind.

OPSTARTSPROCESSEN: DIN ROLLE SOM MENTOR

Opstartsperioden er for nogle især kendetegnet ved, at man skal lære hinanden bedre at kende, og mentoren skal finde sin egen rolle som mentor for barnet. Mentoren Anette fremhæver en vigtig læring, hun har gjort sig, da hun var ny i mentorrollen:

”Et vigtigt råd er at være dig selv fra starten. Man skal ikke bare være en helt anden, for at gøre et godt indtryk på plejefamilien. Det holder ikke i længden. Det er også godt at huske på, hvor mange forskellige måder, der er at være mentor på. Jeg har et meget tæt forhold til mit mentorbarn, men det er ikke alle, der har det – eller skal have det. Man skal passe på ikke at spejle sig for meget i andre mentorrelationer.”

Til at starte med sidder du måske med tanken:

”Hvad i alverden skal jeg dog hjælpe med her?”, fordi plejefamilien synes at have rigtig godt tjek på tingene, og barnet er dygtig i skolen. Mentoren Preben forstår godt betænelighederne hos nogle mentorer, men han synes, at man skal prøve sig frem:

”Jeg tror, mange mentorer kan blive lidt forskrækkede over at have ansvaret for et mentorbarn. Men man skal kigge på opgaven med mentorbarnet som en ny relation i ens liv – og så tage den derfra. Man skal undersøge, hvad man kan gribe fat i.”

Learning Camp

Learning Camp

Det behøver jo ikke kun at være lærebøger, det kan også sagtens være praktisk – og stadig være givende for mentorbarnet. Man skal træde ind i opgaven som mentor med et åbent hjerte og bygge forholdet stille og roligt op. Prøve sig frem – måske man skal mødes 2 timer om ugen – måske er det bedre, hvis det er bare en enkelt time, man er sammen.”

Efterhånden som man lærer barnet bedre at kende, bliver det også mere og mere tydeligt, hvor og med hvad du kan byde ind. Måske er barnet allerede god til procentregning, men så kan du som mentor bidrage med at sætte det ind i en større kontekst. Fx hvordan man ude i virkeligheden bruger procentregning. Barnet er måske også god til at skrive dansk stil, men når I sidder med computeren, kan du eksempelvis hjælpe med genvejstaster i Word, hvordan man laver en god filstruktur, når man gemmer filer på computeren, eller hvordan man søger informationer på internettet og er kildekritisk.

Der er også den omvendte problemstilling, hvor barnet måske fagligt er et eller flere klassetrin under sin alder eller i en periode ikke har været i skole. Her kan man måske få tanken: *”Hvordan skal jeg dog nogensinde få barnet op på alderssvarende niveau?”* Men det skal du heller ikke. Skolen og familien/plejefamilien/opholdsstedet har stadig ansvaret for barnets skolegang. Du er som mentor noget ekstra, og dit bidrag kan måske være at vise barnet noget begejstring omkring læring og forsigtigt prikke til barnets lyst til at lære. Og her er det måske ikke matematikbogen, man åbner som det første, men måske går man en tur i skoven og taler om de dyr, der bor der, eller på anden måde tager udgangspunkt i barnets interesser.

PROCESSEN MED AT LÆRE BARNET AT KENDE

Nogle børn åbner sig med det samme og vil relativt hurtigt opbygge en god relation til dig. Andre børn er måske mere reserverede, og man kan derfor godt komme til at bruge det første halve år på at komme ind på livet af barnet og skabe et rum, hvor barnet føler sig trygt. Mentoren Anette skulle i starten vænne sig til et lidt stille mentorbarn og fortæller:

”De første aftaler, jeg havde med mit mentorbarn, var meget stille. Det var mig, der hele tiden skulle spørge ind. Men i dag er han en helt anden dreng. Nu kan han godt finde på at svare lidt igen og tage lidt pis på mig.

Socialt er der sket en kæmpe udvikling hos ham. Det har været virkelig fedt at være en del af.”

Flere mentorer fortæller, at det især har været uden for lektielæsningsituationen, at barnet har åbnet op. For eksempel er det sket på køreturen (hvis mentor henter barnet), på en gåtur til stranden, eller hvis man har været en tur i Tivoli eller på Experimentarium. Så kan man måske hurtigt tænke: *”Jamen, så starter vi da bare med en tur i Tivoli”*, men det er ikke nødvendigvis det rigtige at starte med. En mentor oplevede, at en tur i biografen i opstartsfasen blev aflyst to gange, så her var det måske for tidligt i relationsdannelsen at mødes uden for barnets trygge rammer. Til gengæld gav tivolituren rigtig god mening, da de var fem måneder inde i forløbet, fordi den indledende tillid var bygget op, og tivolituren kunne fungere som katalysator for at bygge en endnu stærkere relation. Så i starten handler det for nogle mentorer om at besidde en rigtig stor portion tålmodighed og tro på, at tiden også arbejder for en.

Man kan også opleve det modsatte – at barnet meget hurtigt knytter sig til en og måske meget hurtig bliver fysisk med knus og kram. Her er det vigtigt at være opmærksom på sine egne grænser, og er man i tvivl om noget, kan man altid kontakte Lær for Livet.

Som mentor for et anbragt barn kan man måske spekulere på, hvorfor barnet er fjernet fra hjemmet, men der er ingen grund til at bringe sådanne spørgsmål på banen. Hvis barnet selv begynder at fortælle,

Stilhed og øjenkontakt

Det er en god ide at være sammen med barnet uden at insistere på konstant øjenkontakt, da det kan virke grænseoverskridende for barnet. Man behøver heller ikke spørge ind til en masse områder for at få en dialog i gang. Du kan sagtens spørge ind til noget helt tredje, der er i rummet – fx hvis der er et akvarium, en fodbold eller noget helt tredje på værelset.

Du kan også fortælle lidt om dig selv og måske lave lidt sjov med dine svage sider. Det kan være, du fortæller, at du faktisk er glad, fordi du endelig kunne finde vej til et nyt sted (til barnets bosted), eller at du her til morgen glemte din paraply i toget, blev mega våd og skulle til et vigtigt møde. Det kan også være, at du forleden prøvede at fortælle din kollega en vits, og han grinede overhovedet ikke.

er det selvfølgelig naturligt at indgå i samtalen, men her handler det virkelig om at have en fornemmelse for, hvor lidt og hvor meget, barnet har brug for, at man spørger ind. Og så er der selvfølgelig situationer, hvor man simpelthen er nødt til at spørge, som fx da en mentor var i tvivl om barnet mente plejemor eller den biologiske mor, når barnet talte om mor.

MENTORBARNETS REAKTIONSMØNSTRE I OPSTARTSFASEN

Når du først møder dit mentorbarn, kan dets reaktion på din tilstedeværelse variere meget. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på forskellige reaktionsmønstre og være vedholdende i din mentorrolle. Psykolog Sanne Linke Møller deler mentorbarnets typiske reaktionsmønstre i opstartsfasen op i tre forskellige faser:

1. Det sunde reaktionsmønster
2. Tilpasningsstrategi.
3. Den afvisende strategi.

Det er vigtigt at understrege, at der er tale om glidende overgange, når det kommer til børns adfærd. Dette er et forsøg på at afgrænse reaktionsmønstrene for at skabe et overblik.

Det sunde reaktionsmønster

Den første kategori kaldes for "det sunde reaktionsmønster". Flere fortæller til mentorsparringerne, at opstartsfasen foregår forholdsvis uproblematisk. Det sunde reaktionsmønster er kendetegnet ved, at barnet er nysgerrigt og interesseret i mentor og hele situationen omkring at få tildelt en mentor.

Det sunde reaktionsmønster kan sagtens indeholde en svingende motivation for læringsprogrammet og mentor – det er helt naturligt. Motivationen for læring svinger generelt hos børn, og det gælder også for mentorbørnene hos Lær for Livet.

Tilpasningsstrategien

Den anden kategori af reaktionsmønstre er "tilpasningsstrategien". Den er defineret ved, at barnet er meget samarbejdende. Denne adfærd kan opstå på baggrund af barnets frygt for ikke at være god nok. Barnet kan have en forestilling om, at mentor sikkert ikke kan lide barnet. Denne forestilling er ofte baseret på tidligere oplevelser i barnets liv. Og derfor tilpasser barnet sig i starten rigtig meget. Håbet er dermed, at mentor så [bedre] kan lide det.

Når barnet er blevet tryk ved mentor, giver det mere slip og slapper af. Og dermed kan der komme modstand

Sanne Linke Møller

Sanne Linke Møller har en kandidat i psykologi og er autoriseret psykolog. Hun er supervisor for Lær for Livet ved mentorsparringerne i Aarhus og Odense. På uddannelsesweekenden holder hun oplæg om mentorbørnene og mentorsparring.

Hvad hvis der ikke er kemi?

Hvis du efter 4-5 møder med barnet ikke oplever, at der er god kemi mellem jer, så skal du ringe til Lær for Livet. Der kan være uafklarede forhold, der spiller ind, som vi muligvis kan hjælpe jer med.

Hvis et mentorforhold skal afsluttes, så hjælper Lær for Livet jer med gode råd, da det er vigtigt med et rigtig godt "farvel".

mod f.eks. at læse lektier eller overholde aftaler. Dette kan opleves af mentor som at blive "prøvet af". Men det, der i virkeligheden sker er, at barnet holder op med at tilpasse sig. Og det er måske sundt nok? Som mentor er det godt at være forberedt på dette reaktionsmønster. Man kan tro, at man har at gøre med et sundt reaktionsmønster og så blive forvirret eller skuffet, hvis barnet pludselig skifter retning. Der er god forebyggelse i at vide, at reaktionsmønstret godt kan ændre sig. På den måde bliver det også nemmere at stå imod og ikke bebrejde sig selv. Når barnet i lang tid har virket meget imødekommende over for mentor og så pludselig begynder at teste mentors tålmodighed, så skulle der gerne ringe en klokke – "mon ikke det er tilpasningsstrategien? Den har jeg jo hørt om på uddannelsesweekenden." Ved at gå lidt mere objektivt til værks kan man undgå at tage det personligt, og i stedet tage det med til mentorsparring og få vendt situationen dér.

Den afvisende strategi

Den tredje kategori af reaktionsmønstre er "den afvisende strategi". Her er mentorbarnet usamarbejdsvillig og har svært ved at se pointen med mentorrelationen. Denne adfærd kan opstå på baggrund af, at barnet føler sig påtvunget mentorskabet. Og faktum er jo, at barnet heller ikke nødvendigvis selv har valgt at få en mentor. Det er blevet besluttet af en sagsbehandler fra kommunen. Den manglende kontrol kan opleves ubehagelig og utryk og resultere i, at mentorbarnet udviser modstand.

Min mentor optræder ikke som en voksen overfor mig, men fungerer mere som en klog ven, der kommer og hjælper, når jeg har brug for det. Vi har ikke et lærer-elev forhold, men snarere en ven-og-klogere-ven relation, hvor jeg lærer ting på en ny og anerledes måde, mens vi har det hyggeligt"

LEARNING KID

EN AF DE TRE PLAKATER, SOM HÆNGER PÅ LEARNING CAMP, TIL MOTIVATION FOR BØRN OG VOKSNE.

Som mentor skal du vide, at du kan risikere at blive mødt af dette reaktionsmønster og af et barn, der ikke har lyst til at indgå kontakt. Og det er okay. Man bliver nødt til at væbne sig med tålmodighed og ikke presse sit mentorbarn.

Man skal selvfølgelig være vedholdende og overholde de rammer, man har aftalt. Og så huske på ikke at tage det personligt! Nogle mentorer kommer til at tænke: "Åh nej - det er sikkert et forkert match, barnet kan jo ikke lide mig." Men dette er meget sjældent rigtigt. Ofte er der noget andet på spil.

BARNETS ADFÆRD HAR ALTID EN MENING

Det er vigtigt at have forståelse for, at et barns adfærd altid har en mening. Hvis man som mentor oplever det tredje reaktionsmønster med den afvisende strategi og tolker, at man er 'forkert' som mentor, så er det med stor sandsynlighed en fejlfortolkning. Det er for unuanceret. Man bliver nødt til at brede det ud og undersøge, hvordan man ellers kan forstå situationen. Modstand mod at samarbejde med mentor kan fx være en beskyttelsesadfærd, som opstår ud fra barnets tidligere oplevelser. Hvis man som barn har været vant til, at voksne svigter, så kan en hengiven og positiv mentor virke meget uvant og utryk. Derfor kan det føles nemmere og mere trygt for barnet at være forberedt på endnu et svigt og derfor lukke mentor ude. Det er en måde at beskytte sig selv imod endnu et potentielt voksensvigt. Denne adfærd er naturligvis ubevidst fra barnets side.

SÅDAN SKABER DU EN GOD RELATION TIL DIT MENTORBARN

At opnå succes i skole- og arbejdslivet kræver gode sociale kompetencer. Sociale kompetencer udvikles og styrkes ikke mindst i relationer, hvor der indgår et læringsaspekt. Præcis som det er tilfældet i relationen mellem mentor og mentorbarn i Lær for Livet. Men hvordan skaber man en god relation? Det har vi talt med psykolog og supervisor i Lær for Livet, Henriette Neergaard Henriksen, om.

"Hvad skal jeg gøre, når mit mentorbarn ikke vil lave lektier? Betyder det så overhovedet noget, at jeg kommer?"

De spørgsmål går ofte igen på de mentorsparringer, som supervisor Henriette har stået for i Lær for Livet.

Henriettes korte svar er: "Ja, det betyder noget, at I er vedholdne og kommer tilbage."

"Nogle mentorer er bekymrede, hvis de ikke med det samme kommer i gang med lektierne, men relationen skal bygges op, før der kommer læring på. Om det så kræver flere gåture i skoven eller møder, hvor man bare snakker sammen og sporer sig ind på hinanden," fortæller hun.

DEN BETYDNINGSFULDE VOKSEN

For at forklare, hvad der er på spil i mødet mellem mentor og mentorbarn citerer Henriette den anerkendte skoleforsker Louise Klinge, der i sin forskning peger på, at underviserens - eller i dette tilfælde mentorens - relationskompetence er altafgørende for børn og unges trivsel og læring:

"Ethvert samspil med et barn rækker langt ud over det, man i nuet er samlet om - gennem samspillet er man nemlig med til at fremme eller hæmme barnets etiske ideal og dermed deres mulighed for at indgå i omsorgsfulde relationer."

Barnets etiske ideal handler om, hvad barnet tager med sig ud i verden. Hvem er deres rollemodeller og hvilke erfaringer får de med sig fra sociale sammenhænge som eksempelvis mentorrelationen?

"Mentorrelationen er potentielt barnets etiske idealrelation - det vil sige, at de strategier, barnet udvikler i relationen til sin mentor, kan barnet også bruge i andre sammenhænge."

Viden om barnet

Man kan godt som mentor have lyst til at vide meget om barnets baggrund, især ud fra en tanke om at ville tilbyde det, der lige passer ind til barnets personlighed. Lær for Livet anbefaler, at man som mentor møder barnet uden at få alt for mange oplysninger fra fortiden med. Tænk på det som at møde en ny ven eller kollega, hvor man jo ikke har en liste med i hånden med alt det, man ikke kan. Lad barnet selv være med til at vise, hvem han/hun er, lad jeres relation være jeres, og find jeres måde at være mentor og mentorbarn i Lær for Livet. Der er ikke to mentorforløb, der er identiske, da alle mentorer og alle børn er forskellige.

Når barnet indgår i en relation med en omsorgsfuld og relationskompetent voksen, så udvikler barnet også sine sociale kompetencer,” forklarer Henriette.

Henriette vurderer, at Lær for Livets mentorer allerede gør meget, der virker. Derfor skal de gode råd ses som inspiration og måske en bekræftelse i, at man har fat i noget rigtigt.

“Når mentor formår at have en opmærksomhed på barnets unikhed – så kan der folde sig noget ud, som er godt og frugtbart for en god læringsrelation,” forklarer Henriette.

RELATIONSKOMPETENCE OG OMSORG

Henriette understreger, at alle i udgangspunktet er relationskompetente, og at der ikke er en entydig opskrift på, hvordan man agerer relationskompetent. Men der er nogle ting, du kan gøre, som er med til at skabe et trygt og omsorgsfuldt læringsmiljø.

“Overordnet handler det om, at jo bedre relationen er mellem mentor og mentorbarn, des mere tryk er barnet i forhold til at bede om hjælp, stille spørgsmål og fejle. Barnet er simpelthen mere modtageligt for læring, når der er en god relation at læne sig op ad,” fortæller hun.

Den gode relation styrkes, når mentor viser omsorg, respekt og anerkendelse overfor sit mentorbarn. Det kan opsummeres i tre gode råd:

1. Vis barnet omsorg

At agere omsorgsfuldt handler om at vise barnet respekt og ægte interesse for, hvem barnet er, hvad barnet kan og interesserer sig for. Det handler om at spørge ind

til barnets oplevelser og tage barnets perspektiv og oplevelse alvorligt.

Vær også opmærksom på barnets fysiske behov. Det kan være behov for bevægelse, ro, at drikke vand eller spise. Det er også omsorgsfuldt, når du som voksen af og til viser din egen sårbarhed ved at erkende egne fejl og sige undskyld. Når barnet oplever omsorg, næres også deres egen evne til at drage omsorg for sig selv og andre. At kunne agere omsorgsfuldt i forhold til de behov, man møder i omverdenen, er en betydningsfuld social kompetence. Flere store undersøgelser konkluderer, at det er sociale kompetencer, der afgør menneskers succes inden for både uddannelse og erhverv.

2. Brug afstemmere

Det er vigtigt at kunne afstemme sig selv i forhold til der, hvor barnet er. Det vil sige at møde barnet åbent og anerkende barnets følelser.

Rent neuropsykologisk er man mere åben for læring, hvis man bliver mødt på den sindsstemning, man er i. Det kan være med måden, man lytter og er i rummet på. Afstemmere kan være smil, berøring, latter, venlige og humoristiske ord og et roligt tonefald eller nik, når barnet taler. Så ved barnet, at du lytter og er interesseret.

Er barnet fx meget vredt, så vis forståelse og undlad at blive revet med. Barnet har behov for, at du bevarer roen og spørger ind til, hvad der er sket, og om du kan hjælpe eller hører, om barnet har forslag til, hvad der kan hjælpe. Når barnet oplever at blive afstemt, forholder barnet sig åbent og vil gerne følge dine forslag.

Det kan være med spørgsmål og sætninger i stil med: Det kan jeg godt forstå. Hvordan kan jeg hjælpe dig med det her? Eller hvem skal vi snakke med, der kan hjælpe dig med det her?

Handlinger	Følelser
Mentorbarnet kommer for sent.	Måske er han/hun stresset over mødet eller andet i sit liv.
Mentorbarnet vender dig ryggen.	Måske føler han/hun skam over ikke at have lavet lektier.
Mentorbarnet overholder ikke aftaler.	Måske føler han/hun sig skyldig og har dårlig samvittighed over ikke at have lavet noget, I har aftalt.
Mentorbarnet forlader rummet.	Måske føler han/hun sig bange eller er angst for ikke at leve op til dine forventninger.

Grænser i mentorskabet

En mentor skal være bevidst om, at det på den lange bane ikke nødvendigvis er hensigtsmæssigt med en massiv involvering i barnets liv. Det er vigtigt at se frem i tiden og være bevidst om, hvor meget man kan investere kontinuerligt i mentorskabet. Stabilitet, kontinuitet og robusthed hos mentor er vigtigt for mentorbarnet. Det er derfor vigtigt med en klar ramme for møderne mellem barnet og mentor, så barnet kan regne med, at aftaler bliver overholdt. Nogle børn vil have lyst til at se mentor meget og hele tiden, hvor andre mentorer må kæmpe sig til "License to operate", som en erfaren mentor kalder det.

Lær for Livets årssdag

Lær for Livets årssdag

3. Giv barnet selvbestemmelse, kompetence og samhørighed

Forskning viser, at alle mennesker har tre psykologiske behov, der skal imødekommes for, at vi trives og oplever motivation – ikke mindst i en læringssituation. Det drejer sig om selvbestemmelse, kompetence og samhørighed.

Selvbestemmelse kan være at give barnet tre muligheder for at vælge, hvad I skal arbejde med på mentormødet. At give barnet kompetence handler om, at barnet bliver matchet på sine behov og bliver udfordret på rette niveau. Hvis opgaverne er for svære, så oplever barnet ikke at være kompetent. Endelig skal barnet opleve at indgå i et værdifuldt fællesskab med kammerater og positive relationer til voksne. Alle børn vil gerne være som de andre og kunne det samme som de andre. Ved at modtage læring, så bliver barnet en del af et fællesskab i skolen frem for at stå udenfor. I mentorrelationen oplever barnet, at de har øvet sig i noget, så de kan være med i læringsfællesskabet i skolen.

Det kan også være godt at vide, hvilke følelser, der kan ligge bag mentorbarnets handlinger. Hvis dit mentorbarn for eksempel vender dig ryggen, så handler det måske om skam over ikke at have lavet sine ting eller skam over ikke at leve op til dine forventninger. Det skal man ikke tage personligt. Se eksempler i skemaet nedenfor.

UDSVING I BARNETS LIV

Der kan komme nogle udsving i barnets liv. Fx kan det være, at barnet skal flytte fra et opholdssted til et andet eller måske indledes en proces, så barnet kan komme hjem igen til sine biologiske forældre. Denne omvæltning kan komme til udtryk i barnets liv og vil måske påvirke jeres møder, fx ved at barnet trækker sig ind i sig selv, bliver ugidelig eller på anden måde ændrer karakter. Det kan være svært at give generelle råd, men hvis man synes, at møderne med barnet er meget påvirket i den periode, kan man enten tage det op til mentorsparringen, og hvis det er mere akut, kan man kontakte Lær for Livet. Det vigtigt at have fokus på, at det muligvis kun er en periode, og så må man væbne sig med tålmodighed og holde ved møderne, selvom udbyttet måske er mindre i en periode.

MØDERNE MED BARNET

Der kan også godt gå en rum tid, før du finder en god struktur for de enkelte møder med barnet, og hvad det faglige fokus skal være. De første par møder går måske

med at prøve dig frem for at se, hvad der virker bedst. Mange mentorer oplever, at barnet ikke har sine bøger med hjem fra skole, og måske er der heller ikke lektier for, fordi barnet når at lave dem i skolen. Det er derfor i høj grad op til mentor at forberede, hvad der skal ske på møderne. Nogle mentorer vælger også at have alle materialer med selv hen til barnet, dvs. både bøger, papir og skriveredskaber og tager dem med sig, når de går, så de er sikre på, at de har det til næste gang. Hvis man mangler materialer, fx matematikopgaver, dansk grammatikhæfter eller bøger, man kan læse sammen med barnet, har Lær for Livet en værktøjskasse på hjemmesiden, og ellers kan Lær for Livet hjælpe med at skaffe materialer. Mange mentorer har rigtig gode erfaringer med at læse sammen, da børnene typisk ikke får læst selv. Mentor og barnet har hver sin bog, og afhængig af barnets læsefærdigheder kan man nå alt fra et til tre kapitler på et møde. Bagefter kan man så tale med barnet om indholdet i kapitlet og analysere karaktererne, stemningen og handlingen. Nogle har valgt en bog, der også er filmatiseret, som fx Hunger Games, og så er belønningen at se filmen, når de er færdige med at læse bogen.

Der er også nogle børn, der har lektier for, typisk på de ældre klassetrin, hvor de skal aflevere stile og problemregning. Hvis man er heldig, kan det endda være, at der fra skolens side er lavet en plan over afleveringer, som man kan tage udgangspunkt i, når man planlægger møderne med barnet.

Der er også nogle, der oplever, at det veksler meget, om der er lektier eller ej. Så når der er lektier, laver man dem, men hvis der ikke er, så har mentoren altid noget med i baghånden som fx et matematikhæfte. Der kan også være mentorbørn, der står ret stærkt fagligt. Det har mentoren Preben oplevet, og han uddyber: *"Som mentor er vi jo tilknyttet barnet i forhold til en udvikling af deres faglighed, viden og motivation. Men det kan være en udfordring som mentor at sætte ekstraordinær fokus på faglighed, især når mentorbarnet klarer sig godt i skolen. Det er jo selvfølgelig en god ting! Men man kan blive nødt til at være kreativ og komme på alternative aktiviteter, der måske ikke handler om matematik og dansk."*

Det er meget forskelligt, hvor stor børnenes koncentration er. Nogle mentorer oplever, at barnet kan sidde to timer med en dansk stil uden at ville have pause, og så er der andre, der oplever, at mødet skal deles op i bidder af 10 minutters intervaller med mellemliggende pauser, hvor man løber en tur omkring huset eller bare sidder og taler om noget helt andet. Det er derfor også forskelligt, hvor lang tid mentorerne sætter af til møderne.

Nogle holder møderne nede på en time, men så er der fuld faglig koncentration. Andre mødes to timer og bruger den første time på noget fagligt og den anden time på noget mere socialt eller alment dannende som fx at se lidt af en film eller klip på YouTube. Andre igen bruger måske to fulde timer på noget fagligt evt. med indlagte pauser.

Men tilrettelæggelsen af mødet kommer helt an på barnet og dets koncentrationsevne, som man relativt hurtigt får en fornemmelse af på de første par møder. Der kan også være gange, hvor barnet ikke synes at være oplagt, og så skal man som mentor være parat til at lægge planerne til side og give rum for det, der så er brug for. Det kan være at sidde og snakke eller måske gå en tur. Måske bliver mødet så kun på en halv time denne gang, men mentorer, der oplever dette, understreger, at det er vigtigt, at man stadig er der og viser, at man gider barnet, og at man har intention om at komme gangen efter.

SAMARBEJDE MED FAMILIEN/ PLEJEFAMILIEN/OPHOLDSSTEDET

Det er meget forskelligt, hvordan samarbejdet med familien, plejefamilien eller opholdsstedet udvikler sig. Nogle har ikke ret meget med dem at gøre, hvor andre opnår et forholdsvist tæt samarbejde. Graden af samarbejdet kan afhænge af mange ting. Eksempelvis om barnet har en diagnose. I disse tilfælde er der måske mere brug for samarbejde end ellers. Om møderne foregår hos familien/plejefamilien/opholdsstedet, og du derfor kommer mere i kontakt med dem, eller om møderne foregår uden for hjemmet, og man derfor ikke ser familien/plejefamilien/opholdsstedet så meget. Det er dog i alle tilfælde vigtigt at danne et respektfuldt forhold til dit mentorbarns voksne. Nogle vil have brug for at se dig an, før de åbner helt op og give friere rammer ift. din og barnets relation. Og så er både din og familien/plejefamilien/opholdsstedets velvilje essentiel for at udvikle et godt samarbejde.

Samarbejdet kan derfor spænde lige fra kun at rumme de praktiske aftaler omkring at mødes med barnet, til at mentor fast taler med familien/plejefamilien/opholdsstedet i ti minutters tid efter mødet. Nogle mentorer bliver også inviteret ind i skolesamarbejdet og kommer således med til skolehjem samtaler. Eller hvis barnet har haft nogle oplevelser, der indvirker på skolearbejdet, informerer de mentor om dette. Nogle bliver også inviteret med til aftensmad. Rico, der er mentor for et barn på et opholdssted, fortæller om sine forbehold om opholdssteder, og hvordan forholdet mellem dem har udviklet sig:

“Jeg må indrømme, at da jeg fik at vide, at jeg skulle være mentor for et barn på et opholdssted, blev jeg lidt smånervøs. Når man har hørt meget om opholdssteder i medierne, er det svært at undgå at danne sig nogle fordomme. Jeg var flov over, at jeg havde det sådan, men jeg har gjort alt for at lægge de personlige forestillinger fra mig. For virkeligheden er jo altid en helt anden. Jeg er løbende i kontakt med opholdsstedet. Da mit mentorbarn og jeg havde mødtes i et par måneder, ringede jeg til hans kontaktperson på opholdsstedet, og vi mødtes for at snakke om, hvordan det gik. Det har vi holdt ved lige efterfølgende. Jeg tager kontakt og kommer ud på opholdsstedet 2-3 gange om året. Der er også for mit mentorbarns skyld, da der kan være ting, han gerne vil lave om på, som han måske ikke har lyst til at sige til mig.”

Grundlæggende er det vigtigt, at barnets voksne bakker op om mentorordningen. Og skulle du komme til at opleve problemer, skal du ikke tøve med at kontakte Lær for Livet, så vi kan finde en løsning. Omvendt skal man som mentor selvfølgelig også kunne stikke en finger i jorden og respektere familien/plejefamilien/opholdsstedets rolle. Det er i sidste ende dem, der har ansvaret for barnet, og dermed også dem der sætter rammerne. Anette, der er mentor for et barn i en plejefamilie oplevede også at stå lidt imellem mentorbarn og plejefamilie – det fortæller hun mere om her:

“En stor udfordring var, at mit mentorbarn ret hurtigt begyndte at fortælle mig ting, som han ikke fortalte hjemme hos plejefamilien. Der var det svært at vide, hvor meget jeg måtte gribe ind, og hvor meget jeg skulle holde tilbage. Det kræver lidt øvelse, og jeg gjorde, hvad jeg følte var det rigtige. Der er god kommunikation mellem mig og plejeforældrene, og det har jeg gjort brug af. Jeg er også en stor hjælp for dem, for som plejefaren siger: “Når han synes, vi er nogle idioter, lytter han tit til dig.”

Oplever du, at der er forhold, hvor skolen kunne støtte bedre op omkring barnet, skal du selvfølgelig drøfte dette med familien/plejefamilien/opholdsstedet, men du skal ikke tage sagen i egen hånd og kontakte skolen, før du er blevet enig med barnets voksne om eventuelt at gøre det. Vær også opmærksom på, at det kan virke voldsomt for et anbringelsessted eller en familie, hvis der kommer en ny mentor ind, og hurtigt vil ændre en masse ting eller påpege ting, som de synes burde være anderledes. Vær derfor respektfuld og varsom.

Lær for Livets årssdag

Lær for Livets årssdag

INTERVIEW MED EN LEDER FRA ET OPHOLDSSTED

Vi har snakket med en leder fra et opholdssted for at blive kloge re på, hvordan de oplever mentorerne. Hun fortæller også mere om, hvordan opstarten med en mentor er.

Hvordan er sammenhængen mellem jer som opholdssted og Lær for Livet?

Vi ser vores opholdssted som de unge menneskers hjem, vi gør ting som en familie også gør, for at gøre hverdagen så normal som muligt for de anbragte. Vi gør meget ud af de unges uddannelse og derfor ser vi Lær for Livet som en ekstra ressource for os. Lær for Livet er i fuldkommen i tråd med de ting, vi gør for de unge. Vores største mål, er at de kommer til at klare sig godt, og der spiller det faglige unægteligt en stor rolle.

Hvordan er opstarten med mentor og mentorrelationen?

Det er virkelig vigtigt at få forventningsafstemt med mentor. Vi mødes med mentor, hvor vedkommende får lov at fortælle om sine intentioner, hvorfor de har valgt at blive mentor og hvilke forestillinger de gjort sig om forløbet. Derfra fortæller vi også altid om opholdsstedet, hvordan vi arbejder, og hvilke værdier vi har. Mentor kommer naturligvis ikke med den samme viden om opholdssteder og anbragte børn, som vi besidder, og vi skal bruge tid på at videregive noget af den viden.

Vi gør også meget ud af tale med det barn, der skal have en mentor. Vi fortæller, at læringsprogrammet koster penge for kommunen, og at de er så heldige at få lov til at være med. Det er jo en kæmpe gave for dem, men det kan være svært se. Vi gør noget ud af at sige, at *”det er noget helt særligt, at en person har lyst til at bruge sin fritid lige præcis på dig.”* Man skal motivere dem og også spørge ind til, hvad de synes, de har brug for. Hvad vil de gerne have hjælp til at blive bedre til?

Mødes mentor med barnet hos jer eller et andet sted?

Vi havde et mentorbarn, der gerne ville have besøg af mentor på opholdsstedet, det var mest trygt for ham. Samtidig har vi også erfaringer med, at mentorbarnet synes det er fedt at komme hjem i mentors bolig og være der. Det er meget forskelligt, og det kan gå både den ene og den anden vej over tid.

Hvordan er forskellen mellem at starte forfra med et barn i mentorordningen og modtage et barn, der allerede er en del af Lær for Livet?

Vi har både modtaget børn, der allerede er en del af Lær for Livet og startet op med børn, hvor læringsprogrammet er helt nyt for dem. Vi har stor respekt for dem, der allerede er en del af det, og der er det ikke nødvendigt at motivere mentorbarnet yderligere. Det er selvfølgelig noget, vi har ekstra fokus på med dem, der er helt nye i programmet. Det er den eneste forskel – ellers kører vi forløbene på samme måde, hvor vi regelmæssigt snakker med mentor.

Hvad har du af gode råd til en mentor, der skal starte med et barn på et opholdssted?

Man skal være parat til at samarbejde tæt med opholdsstedet. Vi er i gang med en målrettet indsats hos alle børnene, og derfor er vi også nødt til at arbejde sammen med de mentorer, der har mentorbørn hos os. Det nytter ikke noget, at vi gør hver vores ting.

Man kan ikke altid bare springe lige ud i brækregning og uregelmæssige udsagnsord. Men hvis man på en eller anden måde kan skabe en læringsmotivation, har man allerede gjort en kæmpe forskel for mentorbarnet. Det kræver en stor portion tålmodighed.

SAMARBEJDE MED SKOLEN

Det er også forskelligt, hvor meget samarbejde mentorerne har med skolen. Nogle mentorer har ingenting at gøre med skolen, og andre har et direkte samarbejde. Som udgangspunkt er skolen informeret om Lær for Livet, men hvis der er sket et lærerskifte eller andre omstruktureringer, kan det være, at informationen er faldet mellem to stole. Det er derfor også op til dig at kontakte skolen, men sørg for at koordinere med familien/plejeforældrene/opholdsstedet, så der ikke opstår misforståelser om dine intentioner.

Fordelen ved at samarbejde med skolen er, at du kan få lærernes vurdering af, hvor du bedst kan hjælpe barnet. Hvis lærerne har mulighed for dette, kan de også tænke mentoren ind som en ressource. En mentor kontaktede skolen med henblik på at få lov til at holde møderne med barnet på skolen. Han har derfor fået stillet et lokale til rådighed og mødes med barnet, når det alligevel skulle have været i lektiecafe.

En anden mentor blev, efter at hun kontaktede skolen, inviteret til et møde med tre lærere, så de kunne

planlægge, hvordan hun som mentor bedst kunne støtte barnet. Her skal det tilføjes, at barnet gik på specialskole grundet en diagnose, hvor de måske har flere ressourcer, end man kan forvente af en almindelig folkeskole. Nogle børn går på en specialskole, hvor der er mange voksne til få børn. Her er erfaringen, at mentor kan få et tæt samarbejde med skolen.

Du kan også få adgang til informationerne fra Aula/forældreintra, hvis familien/plejefamilien/opholdsstedet er indforståede med dette. Fordelen ved dette er, at man kan følge med i læringsplaner og lektier. Eller hvis der er temaugue, praktik eller andet, der gør, at der ikke er almindelig undervisning og dermed ingen lektier.

DET VIDERE FORLØB

Ud fra de erfaringer mentorerne i Lær for Livet har fået indtil nu, kan man se, at nogle relationer har kørt på skinner fra starten, mens andre har haft brug for god tid til at udvikle sig. Så er der nogle få tilfælde, hvor det har været et forkert match mellem barn og mentor, og der er blevet skabt et genmatch.

Nogle vil også opleve, at som relationen udvikler sig, og barnet bliver mere tryk i mentors nærvær, kan barnet begynde at teste mentor [if. tilpasningsstrategien s. 26]: Hvordan reagerer mentor, hvis jeg siger eller gør sådan? Fx oplevede en mentor, at barnet to gange i træk sagde, at hun ikke havde lektier for, men den gik ikke, og da barnet kunne se, at hun ikke kunne løbe om hjørner med mentor, stoppede det. En anden mentor oplevede, at barnet ti måneder inde i forløbet spurgte, om hvad der ville ske, hvis hun ville skifte mentor. Mentor havde en klar fornemmelse af, at spørgsmålet mere var en test af, hvordan mentor ville reagere end et reelt ønske om at skifte. Ud fra barnets spørgsmål kunne mentor bekræfte, at hun var der, fordi hun havde lyst og syntes, at det var sjovt at være sammen med barnet.

ET MENTORBARN PÅ EFTERSKOLE

Dette afsnit handler om at have sit mentorbarn på efterskole. I afsnittet gives gode råd til, hvordan du som mentor kan forholde dig til den nye epoke i dit mentorbarns liv, hvor relationen kan ændre sig, og hvor afstanden mellem jer kan betyde, at de fysiske, kontinuerlige møder erstattes af sjældnere samt nye og andre former for kontakt. I afsnittet kan du blandt andet læse om, hvordan I kan holde kontakten ved lige, hvorvidt du bør tage kontakt til efterskolen, og hvordan du kan forholde dig, når efterskoleopholdet er ved at være slut. Det vigtigste er dog, at du som mentor gør

dig dine egne erfaringer, og gør det, der føles rigtigt og som giver mening i lige netop jeres relation.

Erfaringer fra vores mentorer

Fælles for alle vores mentorer, der har et mentorbarn på efterskole, er en oplevelse af, at relationen ændrer sig i større eller mindre grad. Erfaring viser altså, at det er en helt naturlig del af at have sit mentorbarn på efterskole. Ændringerne består først og fremmest i mødernes karakter og hyppighed. Før efterskoleopholdet var møderne hyppigere, fastlagte og fysiske. Når den unge kommer på efterskole, vil møderne typisk være færre, og de fysiske møder erstattes ofte af andre former for kontakt. Kontakten bliver i højere grad digital, og tager form af Skype-møder, SMS-korrespondancer og opkald af korte varighed end de fysiske møder.

Vores mentorer fortæller desuden, hvor vigtigt det er at give plads til, at dit mentorbarn kan gennemgå en både faglig og social udvikling. Denne udvikling betyder i nogle tilfælde også, at dit mentorbarn har behov for plads og dermed også mindre behov for kontakt med dig som mentor. Lær for Livet anbefaler, at du lader dit mentorbarn og de voksne vide, at du fortsat står til rådighed, selvom dit mentorbarn måske i perioder ikke udviser den store interesse. Hermed viser du, at du er en stabil mentor, også i omskiftelige perioder i dit mentorbarns liv.

Ifølge vores mentorer er det vigtigt, at relationen i højere grad end tidligere bliver på børnenes præmisser. Det skyldes, at efterskolen for dem udgør en oplagt mulighed for at skabe sig en ny identitet, som du som mentor skal give plads til kan udfolde sig. Det kan derfor være gavnligt for relationen, hvis du som mentor skruer ned for forventningerne til, hvor ofte dit mentorbarn skal kontakte dig. For høje forventninger kan resultere i skuffelser og frustration over den unges prioriteringer. Derudover tager en del unge mere end ét år på efterskole, og det er derfor vigtigt at forberede sig på, at relationen kan være af anden karakter i op mod et par år.

Hvordan kan man opretholde kontakten?

Det fysiske møde kan være svært at etablere regelmæssigt, fordi den unge ofte er flyttet længere væk og kun er hjemme få og fastlagte weekender i løbet af året. I de weekender, hvor dit mentorbarn er hjemme vil der tilmed ofte være andre ting som skal passes, såsom at tilbringe tid med familie og venner. På baggrund heraf benytter en del mentorer sig som nævnt af digitale medier med henblik på at opretholde kontakten. Hyppigheden af de digitale møder varierer meget fra én mentorrelation til en anden.

Nogen aftaler ugentlige skypemøder, hvor mentorbarnet kan få hjælp til lektier, andre skriver SMS'er på daglig basis, mens andre ringer sammen efter behov. Det er således helt legitimt og vigtigt at understrege, at de fysiske møder ikke finder sted i samme omfang som før, og at kontakten ændrer sig i takt med barnets behov. Det er Lær for Livet klar over og helt indforståede med.

En del mentorer oplever aflysninger fra barnets side, fordi fritiden på efterskolen er knap, og fordi der sker rigtig mange andre ting i barnets liv, som får dem til at nedprioritere mentormøderne, mens de er af sted. Det kan være en fordel at have aftalt retningslinjerne for en aflysning, så hverken mentor eller mentorbarn venter og planlægger sin tid forgæves.

Lær for Livet anbefaler også, at I så vidt muligt får etableret en ny aftale, så I holder hinanden oppe på at holde kontakten ved lige. En del mentorer fortæller desuden, at de på deres mentorbarns præmisser har besøgt efterskolen. Det kan give dig som mentor et indblik i og forståelse for dit mentorbarns nye hverdag, og det viser, at du er interesseret og engageret i dit mentorbarns nye hjem og omgangskreds. At have set efterskolen gør det lettere at tale med og forstå, hvad den unge oplever og taler ud fra.

Bør man etablere kontakt til efterskolen og lærerne?

Ikke alle mentorer etablerer kontakt med personalet på efterskolen. Flere mentorer fremhæver dog, at det kan være en god idé, så lærerne er indforståede med din rolle i dit mentorbarns liv. Erfaring viser, at kontakt til efterskolen skaber forudsætningen for, at der tages hensyn til, at dit mentorbarn skal have tid til møder med dig, hvad enten de er af fysisk eller digital karakter. Ved at tage kontakt til skolen kan du være med til at skabe rum for, at den tid, som dit mentorbarn bruger på møder med dig, ikke går ud over den fritid, som dit barn har.

Når efterskoleopholdet er slut

Når efterskoleopholdet nærmer sig sin slutning, anbefaler vi, at du taler med dit mentorbarn og familien/plejefamilie/opholdssted om, hvad der så skal ske. Dette skaber rammer og forudsigtelighed, og det forsikrer dit mentorbarn om, at du fortsat er til rådighed som mentor, også når opholdet er slut. Derudover er det vigtigt at fremhæve, at dit mentorbarn er med i Lær for Livet i seks år. Derfor er dit mentorbarn ikke nødvendigvis "naturligt" færdigt, når et efterskoleophold nærmer sig vejs ende, eller når det har bestået 9. eller 10. klasses eksamen. Er du i tvivl om, hvor længe dit mentorbarn har været med i programmet, kan du altid henvende dig til os, så kan vi informere dig herom.

Lær for Livet står naturligvis også til rådighed i forhold til sparring om, hvordan du som mentor kan gribe an, at dit mentorbarn kommer hjem fra efterskole.

Anbefalinger

Lær for Livet anbefaler følgende konkrete tiltag til at bibeholde relationen:

- Du kan sende et fysisk brev eller en pakke. I brevet kan du spørge ind og forklare, hvad du har lavet siden sidste møde. Her kan du også medsende fx billeder, noget lækkert eller noget andet, der er særligt for jeres relation.
- Du kan tilbyde at give sparring på opgaver over telefonen eller mail.
- Du kan sende en sms og høre, hvordan det går. Dette kan give mentorbarnet en følelse af, du tænker på vedkommende.
- Du kan prøve at aftale en tid, hvor I kan ringe, Skype eller FaceTime.
- Du kan prøve at aftale, om der er mulighed for at besøge barnets efterskole.
- Du kan også følge efterskolen på Facebook. Her vil du kunne finde billeder eller information om hverdagen og arrangementer på efterskolen.

Generelt er det vigtigt at huske, at der ikke nødvendigvis kommer et svar, men at hver eneste besked helt sikkert vil glæde barnet. Det vigtige er at vise, at man er der – også når de kommer tilbage fra efterskole.

GRÆNSEN MELLE M AT VÆRE MENTOR OG VEN

Den grundlæggende idé i Lær for Livet er, at mentor skal være en faglig hjælp for barnet samt give barnet nogle alment dannende oplevelser. Men for nogle mentorer kan relationen godt udvikle sig i mere venskabelig retning end til kun at være en faglig relation. Det er der ikke noget galt i, så længe læringen også står på dagsordenen. Det er derfor også meget forskelligt, hvordan mentorerne griber det an. Nogle synes, at leg eller et computerspil kan være katalysator for at bygge relationen til barnet op og derfor også barnets lyst til læring, hvor andre slår en lidt skarpere streg i sandet og ikke synes, at man skal spille computer sammen, men koncentrere sig om det faglige.

En anden ting flere mentorer er meget bevidste om, er ikke at være venner på Facebook, Instagram

Fagligt materiale og sparring

Lær for Livet tilbyder både undervisning og materiale, der kan klæde dig på til arbejdet som mentor. Du kan bestille gratis fagligt materiale på <https://laerforlivet.dk/mentorer/bestilling-af-laeringsmaterialer/>. Her skal du bruge koden: Mentor123! for at logge ind.

På www.skoleidraet.dk/saetskolenibevaegelse/inspiration-og-materialer/ kan du ligeledes finde inspiration og læringsmaterialer lige til at printe og bruge. Her er masser af materialer til læring i bevægelse.

I den udleverede mentormappe vil der desuden være en faglig rapport fra Learning Camp, som udleveres til mentor.

Har du brug for sparring med andre mentorer, kan du bruge vores regionale grupper, som du finder på Facebook. Derudover kan du finde kontaktinformation på alle aktive mentorer under mentor log-in. Formålet er, at du som mentor kan bruge dine mentorkolleger til sparring mellem de to årlige mentorsparringer i Lær for Livet.

Endelig kan du på vores hjemmeside finde mange flere gode værktøjer. Lær for Livet kan også kontaktes med henblik på faglig sparring og kan hjælpe med at finde de materialer og redskaber, der kan styrke barnets udvikling.

eller Snapchat, fordi grænserne for privatlivet kan være svære at fastholde. Nogle holder også på ikke at udveksle telefonnummer med barnet af samme grund og kommunikerer derfor gennem familien/plejefamilien/opholdsstedet i stedet. Men med de børn, der har en alder og ansvarlighed til selv at indgå aftaler med mentor, er det selvfølgelig en fordel at udveksle telefonnummer. Synes man, det er nødvendigt, kan man jo evt. i forlængelse af, at man udleverer sit nummer tage en snak om, hvilken type information man udveksler, hvis man er bange for, at det vil tage overhånd.

HVIS ENS FAGLIGHED SOM MENTOR IKKE SLÅR TIL

Der er måske faglige områder, hvor du ikke er i stand til at hjælpe barnet, fx hvis du aldrig har haft tysk eller fransk, eller måske altid har haft stor modstand på matematik. Men pyt med det, så er der noget andet, du kan hjælpe med. Du skal huske på, at du er blevet screenet, og Lær for Livet har valgt dig, fordi de har en tro på, at du kan bidrage med noget. Selvom 7. klasses stof umiddelbart skulle synes let, ligger det jo rigtig mange år tilbage for de fleste, og "omsagnsled til grundled", "akkusativ" og "hypotenusen" ligger derfor ikke lige på rygraden. Men det gør heller ikke noget at vise barnet, at man som voksen også kan være usikker på ting. Og så er internettet i mange tilfælde en gave.

Hvad man ikke kan finde af videoer på YouTube med folk, der forklarer, hvordan man kan dividere på tre forskellige måder, ideer til sjove måder at gange på og forklaringer om grundstoffer. Alternativt kan du også trække på dit eget netværk eller eventuelt bruge de andre mentorer i Lær for Livet, hvis man fx er bekendt med, at nogen har en uddannelse i kemi eller har en fransk baggrund.

LÆR FOR LIVET SUPPORTEN

Lær for Livet samler hver tirsdag og onsdag fra kl. 16-20 et team af HR-frivillige i Lær for Livets sekretariat i København. Deres primære opgave er at ringe til nye og erfarne mentorer for at høre, hvordan deres mentorforløb går, og om der er noget, Lær for Livet kan hjælpe dem med. Ligeledes kan man her snakke med de frivillige, om der er noget Lær for Livet kan gøre bedre.

Endnu en vigtig opgave for vores HR-frivillige er at ringe rundt til de helt nye mentorer i programmet 2-3 uger efter mentoruddannelsen. Formålet med dette opkald er at sikre, at alle mentorer er kommet godt i gang med deres mentorbarn. På den måde kan Lær for Livet også bedre hjælpe dig videre, hvis der skulle være gået noget skævt i opstarten. Selvfølgelig er du også altid velkommen til selv at kontakte Lær for Livet, hvis du har brug for hjælp eller sparring.

Min bedste oplevelse på Learning Camp var at se det sammenhold vi har skabt ved at være sammen alle sammen”

LEARNING KID, ÅRGANG 2017

Min bedste oplevelse på Learning Camp var fællesskabet med voksne og børn og den strukturerede hverdag”

LEARNING KID, ÅRGANG 2017

Hvis du stopper som mentor

Årsagerne til et mentorstop kan være mange. Der kan være faktorer hos både dit mentorbarn og hos dig, der gør, at mentorrelationen skal afsluttes. Lær for Livets erfaring er, at det, uanset årsagen, er essentielt, at afslutningen håndteres på en ordentlig måde – både for din og dit mentorbarns skyld. Det kan skyldes, at mentorbarnet flytter for langt væk til, at mentorrelationen kan lade sig gøre, eller mentor kan få et nyt job, der kræver mere tid end tidligere. Du skal altid kontakte Lær for Livet i forbindelse med et mentorstop. Så kan vi sammen med dig tage ansvar for, at afslutningen på din mentorrelation bliver god. Henriette Neergaard Henriksen, der er supervisor til mentorsparingerne på Sjælland, forklarer mere om mentorstop nedenfor:

”I enhver relation er det værdifuldt at vide, hvad man egentlig betyder for hinanden. Oftest kan vi godt svare på, at ”hun da vist nok synes, at det er dejligt at være sammen med mig”, eller ”jeg tror, at hun synes, at jeg er god til at overholde mine aftaler og måske også, at jeg er sjov at være sammen med.”

Det er mere sjældent, at vi ved, at vi inspirerer den anden. At den anden hver gang lærer noget nyt og måske endda bliver mindet om, at noget helt særligt som fx at grine og at turde udfordre sig selv er vigtigt.

Mentorbørn har ofte den rolle i deres mentorerers liv. De inspirerer mentorerne og minder jer om ting, I havde glemt, var vigtige. Samtidig bliver mentorbørnene set og betragtet af en mentor, og når dette udfolder sig over tid, bliver mentor et vidne i mentorbarnets liv. Det at have et vidne i ens liv kan være særdeles vigtigt. At nogen har været med på sidelinjen og set, hvad der er sket i relationer og skole, og hvad man gennem tiden er blevet god til og kan.

Når en mentorrelation slutter, kan din rolle som vidne i mentorbarnets liv benyttes som et betydningsfuldt perspektiv. En mentorrelation kan slutte enten fordi mentorbarnet får en alder, hvor der er en naturlig afslutning, eller fordi mentorbarnet hjemgives til en anden kommune. Den kan også slutte, fordi mentor og mentorbarn ”vokser fra hinanden” eller mentor af private årsager som sygdom, nyt arbejde eller andet må afbryde samarbejdet.”

I de situationer er det nødvendigt med en form for afslutning mellem mentorbarn og mentor. Både i de situationer, hvor det er muligt at mødes, og i de hvor det ikke er, foreslår vi, at man som mentor laver et ”afskedsbrev”.

Et afskedsbrev kan indeholde elementer, der beskriver, hvad du særligt har hæftet dig ved, hvilke evner eller kundskaber du ved, barnet har, og hvad du er blevet inspireret til. Det kan også være en idé at bruge en metafor som beskrivelse. Og måske også hvad du i samværet med barnet kommer til at tænke på i dit eget liv, som du vil gøre mere af.

Nedenfor er en skabelon, som du kan have gavn af at benytte:

EKSEMPEL PÅ AFSKEDSBREV TIL MENTORBARN

Kære....

Du har betydet noget særligt i mit liv, og derfor skriver jeg til dig.

Noget af det som jeg har set, at du kan/som jeg beundrer ved dig/som du har gjort er....

Jeg har bemærket, at det er særligt vigtigt for dig at....

Et billede som kunne beskrive dig er.....

At være sammen med dig har mindet mig om at....

Du har inspireret mig til at....

Til sidst vil jeg ønske for dig, at du bliver ved med at...

Kærlig hilsen.....

MENTORSPARRING

Mentorsparring er et tilbud til alle mentorer, der afholdes lokalt to gange om året i tidsrummet kl. 17-20. Til mentorsparring er der en psykolog til stede, som faciliterer mødet, og som vil tage hånd om de problemer og udfordringer, der rejses på mødet.

Typisk foregår mentorsparringerne ved, at alle mentorer får lov til kort at fortælle om, hvordan det går, og om der er nogle specielle temaer eller udfordringer, man gerne vil have diskuteret på mødet.

Lær for Livet stiller krav om, at man som mentor deltager i de første to mentorsparring i ens eget lokalområde om muligt. Herefter anbefaler Lær for Livet, at man deltager i mindst én mentorsparring årligt – men meget gerne i begge.

De fleste mentorer vil også anbefale, at man kommer til disse møder, da man lærer meget om, hvordan andre håndterer deres mentorrolle og udfordringer. Derudover kan mentorsparring være med til at styrke netværket i ens lokale område.

I tilfælde af at der ikke er nok tilmeldinger til en mentorsparring, risikerer vi at aflyse – det er derfor vigtigt at tilmelde eller afmelde sig i god tid. Derudover er det også vigtigt, at du melder ind, hvis du har tilmeldt dig og alligevel ikke kan deltage.

Lær for Livet sørger for forplejning til mentorsparringerne. Invitationen til mentorsparring bliver udsendt via mail.

Du kan møde Lær for Livets supervisorer her:

GITTE RASK

- Bor i Aalborg
- Uddannet socialpædagog, familierapeut, supervisor, certificeret angstbehandler og mindfulness/meditationsunderviser
- Selvstændig i 20 år
- Supervisor ved mentorsparring i Aalborg.

Gitte har stor praktisk erfaring i forhold til at supervisere mentorer, da hun selv har været plejefamilie i flere år, arbejdet på opholdssteder og andre anbringelsessteder. Derudover har hun i 20 år superviseret fagfolk, der arbejder med anbragte børn.

”Jeg har oplevet, at flere nye mentorer kan drage stort udbytte af at høre ”erfarne mentorer” om deres opstartsvanskeligheder. Derfor opfordrer jeg alle mentorer til at give det en chance. Det er ikke ”navlepilleri” som mange måske kan tænke. Opdag, at det er okay at sige, at noget kan være svært, og se at andre også kan have det samme problem.”

På kortet på side 45 kan du se, hvor i landet der bliver afholdt mentorsparring. Du bliver selvfølgelig inviteret til den mentorsparring, der er tættest på dig.

HENRIETTE NEERGAARD HENRIKSEN

- Bor i København
- Har en kandidat i psykologi og er autoriseret psykolog
- Supervisor ved mentorsparringerne i Helsingør, København og Høje Taastrup.

Henriette har arbejdet med sårbare unges fastholdelse til uddannelse gennem en årrække. Derudover møder hun i sit kliniske virke forskellige faggrupper, der ønsker supervision af deres arbejde med belastede børn og unge og deres familier. Hun er privatpraktiserende psykolog og har i den forbindelse primært supervisionsforløb og individuelle samtaler.

”Hver gang er der en kort præsentation, hvorefter alle fremmødte mentorer får mulighed for at komme til orde. Sparringen er en struktureret samtale, hvor man med styring fra supervisor får ro til at fortælle det, man har på hjerte. Alt efter karakteren af problematikken vil der derefter være mulighed for at modtage refleksioner fra de andre mentorer og supervisoren samt konkrete råd, hvis der er behov og ønske om dette. Til mentorsparringerne forpligter alle sig til fortrolighed. Det skal skabe et trygt rum, hvor sårbare emner om mentorbørnene og mentorerne kan deles, uden der skal være bekymring for, at informationerne deles i andre fora.”

VÆRKTØJER

LOGBOGEN

“Logbogen er et godt redskab til at dokumentere, hvad man har lavet med sit mentorbarn. Især i de tilfælde, hvor mentorbarnet ikke udvikler sig så hurtigt fagligt, er logbogen uundværlig. Nogle mentorbørn har brug for først at skabe en tryk relation til mentor, før de kan komme i gang med indlæring. Her kan logbogen være et godt redskab til at forstå og dokumentere det arbejde og ikke mindst den proces, man som mentor har haft med mentorbarnet,” fortæller Sanne Linke Møller, psy•kolog og supervisor hos Lær for Livet.

Tanken med logbogen er at fastholde mentorens refleksioner over relationens udvikling og barnets læring. Du kan bl.a. notere spørgsmål eller problemstillinger, du gerne vil tage op i mentorsparring, og så medbringe logbogen til mentorsparringen. Du kan også notere, hvilke fag og emner I i fremtiden skal arbejde med og indskrive aftaler.

En mentor bruger logbogen som et læringsværktøj for sig selv. Hun laver et lille referat af hvert møde, når hun kommer hjem, hvor hun noterer fagligt indhold, stemningen og udviklingen i relationen. Og i marginen markerer hun så med en række bogstaver indholdet. “M” for mentorsparring – hvis der fx er en problemstilling, der skal tages op på næste mentorsparring. Man kan nemlig ikke altid huske alle detaljerne, hvis der er tre måneder til næste mentorsparring. “L” for læringspunkt for mentor – hvis hun som mentor har lært noget, fx hvordan hun skulle håndtere en bestemt situation:

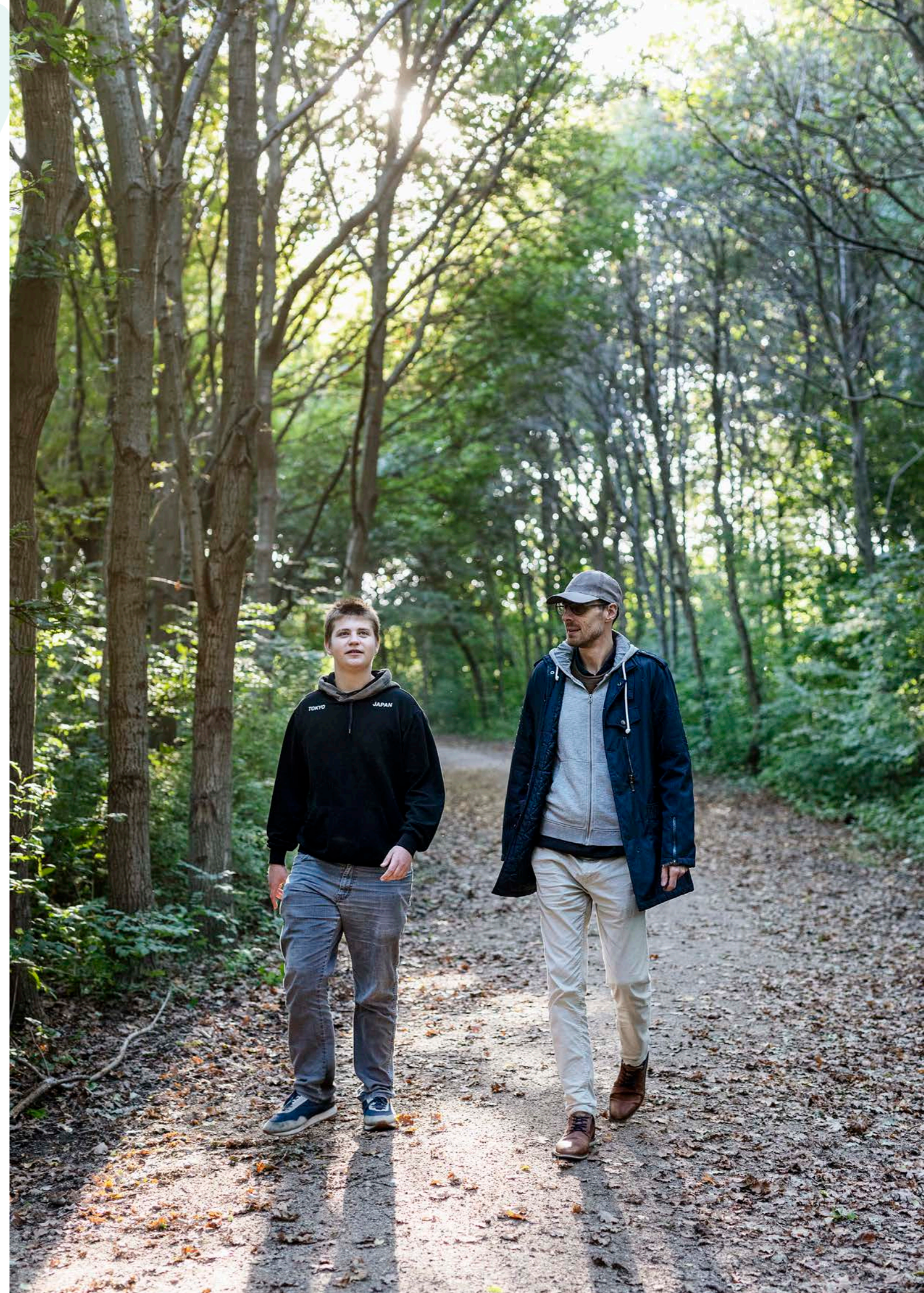
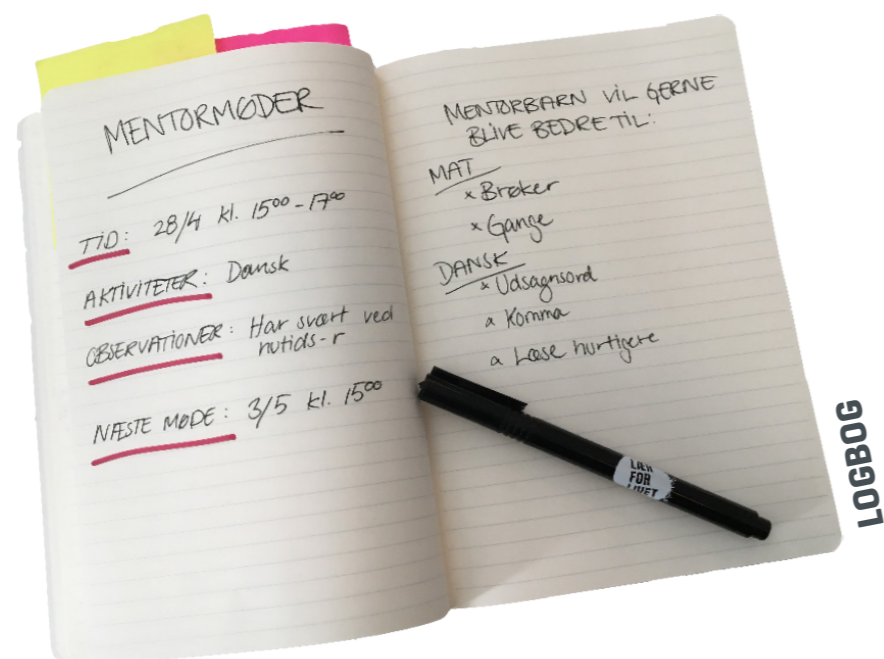
Barnet har tidligere trukket sig ind i sig selv, men så har mentoren fundet et trick til at nå barnet. “U” for udvikling for barnet – fx nu kan barnet de store tabeller. Denne logbog holder mentoren selvfølgelig for sig selv. Men man kan også bruge logbogen sammen med barnet og så undlade de mere personlige refleksioner omkring barnet. Så kan man fx sammen i slutningen af mødet tale om, hvad man har lært i dag, og hvad man skal aftale at fokusere på næste gang. På camp arbejder mentorbørnene også med logbøger, som de bruger til undervisning, personal learning og tegninger mv.

FEJRINGSPLANEN

Formålet med en fejningsplan er at opstille nogle mål for møderne og læringen og så fejre målet, når det er nået. Et mål kunne være, at barnet skal kunne de store tabeller udenad. Et andet mål kunne være, at barnet har læst en bog. Når det mål er nået, skal det fejres og det kan det ved at bage en kage, tage i biografen eller spille et spil sammen. Du kan se et eksempel på en fejningsplan på næste side

LÆG EN PLAN

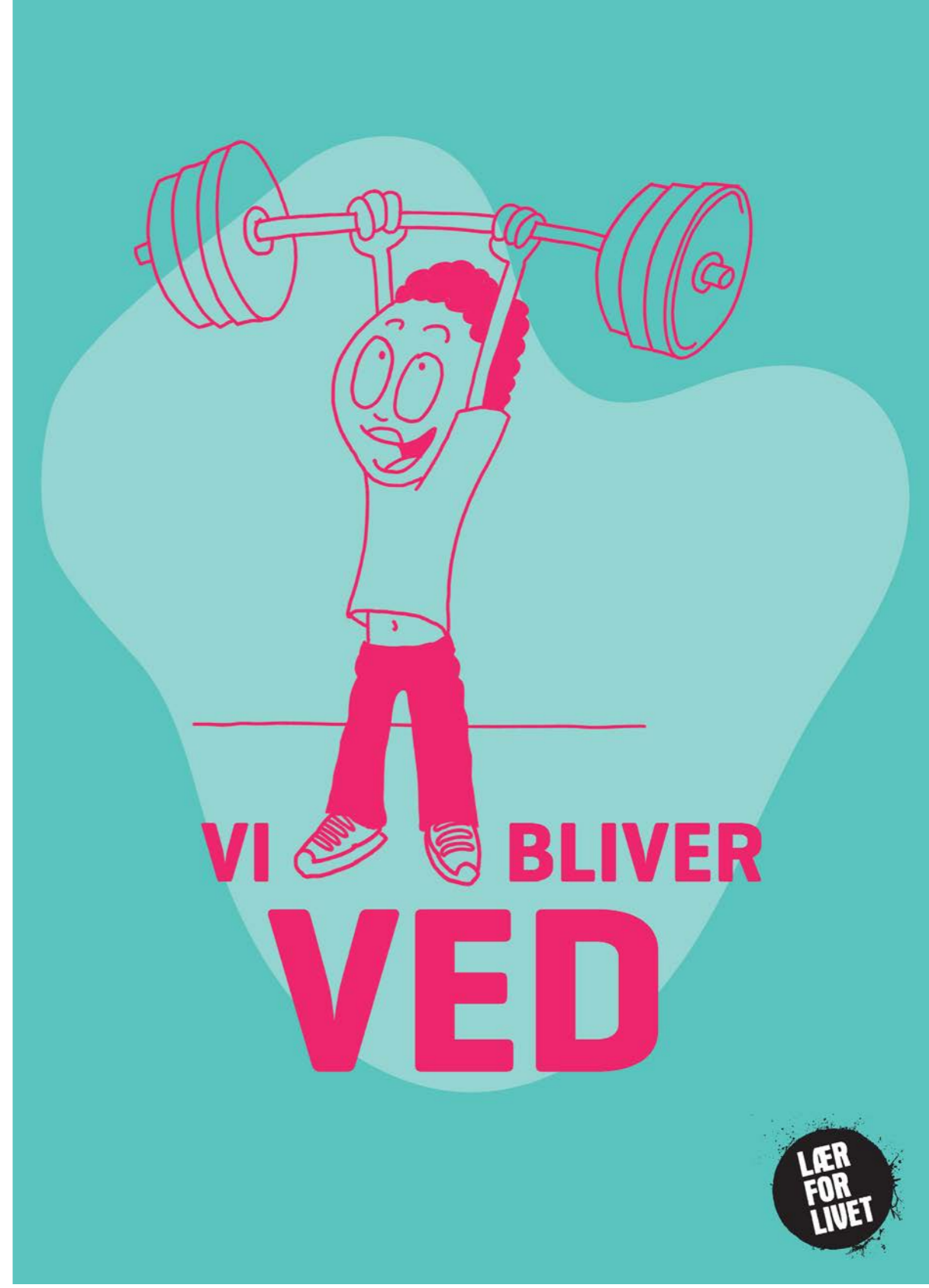
En plan hjælper med at skabe overblik. Jeres mentormøder kan med fordel planlægges ved hjælp af en dagsseddel, som er en oversigt over dagens opgaver. Opgaverne skal være varierede og tidsmæssigt overskuelige. Opgaver i fag, som mentorbarnet synes mindre godt om, kan gøres mere overskuelige, hvis de deles op. Fx ved at skrive: “Vi skal lave 10 minutter i opgavebogen, læse i 10 minutter og lave 10 minutter på iPad” i stedet for at skrive: “Engelsk i 30 minutter” på dagssedlen.

BARNETS NAVN:

Mål	Hvornår	Handling	Fejring
1 Vi skal have læst hele "Kære Dumme Dagbog" (sjov bog)	Inden d. 1. april.	Vi læser et kapitel sammen, hver gang vi mødes, og Sebastian læser et kapitel selv, som han genfortæller til mødet.	Vi bager og spiser verdens lækreste chokoladekage, når vi har læst bogen. Juhuu
2 I natur og teknik skal vi finde ud af, hvad der er sjovt.. Lige nu kan vi ikke finde på noget.	Inden vinterferien	I natur og teknik skal vi finde ud af, hvad der er sjovt.. Lige nu kan vi ikke finde på noget.	Når vi har fundet ud af, hvad der er sjovt og spændende, ser vi "De eventyrlige vogtere" sammen på DVD. Med popcorn!
3 Vi skal have styr på endelser i stavning. De driller hele tiden.	Inden vinterferien	Vi skal have styr på endelser i stavning. De driller hele tiden.	Vi skal hygge os, når vi har fået styr på de endelser. Vi går en tur hen på rideskolen og siger hej til hestene!
4 Brøkerne er stadig svære. Vi skal have knækket nøden sammen.	Inden d. 1. feb	Brøkerne er stadig svære. Vi skal have knækket nøden sammen.	Tur til fx Nationalmuseet

EN AF DE TRE PLAKATER, SOM HÆNGER PÅ LEARNING CAMP, TIL MOTIVATION FOR BØRN OG VOKSNE.

RESSOURCESYN

I Lær for Livet giver vi børnene mulighed for at være deltagende og handlende individer, som kan tage ansvar og træffe beslutninger på egne vegne.

At være et anbragt barn kan være forbundet med psykosociale problemer af varierende grad. Børnene har typisk oplevet svigt, brudte relationer og skoleskift, der har indflydelse på deres socialisering og personlige udvikling. De har ofte svære vilkår at leve under og skal i en tidlig alder forholde sig til alvorlige emner og udfordringer, som kan være svære for dem at tackle, og som påvirker dem resten af livet. Der er ingen tvivl om, at anbragte børn tit har det svært og halter bagefter fagligt.

Men anbragte børn er meget andet end anbragte. De er på linje med ikke-anbragte børn udstyret med talent, evne og begavelse og har på trods af deres situation både interesser og drømme. De har, som alle andre børn, styrkesider i forhold til indlæring og et ønske om at have det godt i skolen og høre til i fællesskabet.

Derfor ser Lær for Livet på børnenes styrker frem for deres svagheder. Vi skal udvikle dem gennem succesoplevelser og give dem en tro på, at de godt kan. Og så nytter det ikke at fokusere på alt det, de ikke kan. I Lær for Livet giver vi børnene mulighed for at være deltagende og handlende individer, som kan tage ansvar og træffe beslutninger på egne vegne.

I arbejdet med anbragte børn ses en tendens til i højere grad at fokusere på fortiden og børnenes problemer frem for på deres ressourcer og kompetenceudvikling ift. de krav, samfundet stiller – og vil stille i fremtiden. Dette er til trods for, at et ressourceorienteret perspektiv kan bidrage positivt til anbragte børns trivsel og læring.

Når børnenes ressourcer, frem for deres problemer, bliver kernen i deres undervisning, og i dit og dit mentorbarns samvær, anerkendes og værdsættes deres erfaringer. De får mulighed for at være deltagende og handlende personer, som lærer at tage ansvar og træffe beslutninger på egne vegne.

Som mentor i Lær for Livet er det derfor en væsentlig opgave at bidrage til at skabe et lærings- og udviklingsmiljø for barnet, hvor der i højere grad fokuseres på børnenes og de unges kompetenceudvikling, fremfor på de krav der stilles i det moderne samfund.

Vi ønsker at bidrage til en udvikling, hvor barnet er subjekt i stedet for objekt – at støtte barnet til at blive "agent i eget liv". Det kan fx ske ved at samarbejde med barnet om at planlægge indholdet i jeres samarbejde og i overvejelser om, hvilke faglige mål der skal forfølges.

"Min mentor fra Lær for Livet hjælper mig. Det er rart, at hun kommer hjem til mig og snakker med mig om det, jeg har brug for at lære." - Learning Kid, 15 år.

Det fremhæves i flere interview, at der altid vil være et udviklingsperspektiv i dét, børnene har med sig af erfaringer. Mange anbragte børn har klaret sig på trods af svære livssituationer og har derigennem udviklet ressourcer og kompetencer, som skal gives opmærksomhed og videreudvikles³.

Anbefalinger

- Som mentor bør du anerkende, støtte og videreudvikle de ressourcer og erfaringer, som barnet rummer.
- Som mentor bør du arbejde aktivt og målrettet med at inddrage barnet, så det anerkendes og værdsættes som en deltagende og handlende person. Som tidligere beskrevet, fremmer dette også barnets motivation.

3. Dette afsnit er skrevet med udgangspunkt i Bryderup og Andsager 2006

OMSORGSFULD LÆRING

Omsorgsfuld læring handler om at støtte børnene ved at anerkende deres styrker og erfaringer og på den baggrund stille krav til fagligheden.

Mentorordningen er et bærende element i Lær for Livet, og som mentor har du en reel mulighed for at gøre en positiv forskel for et udsat barn.

I Lær for Livet arbejder vi med omsorgsfuld læring, og vores mål er at styrke børnene fagligt og socialt, så de bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse og på sigt bryde deres sociale arv. Vi kan ikke ændre børnenes grundvilkår, men vi kan klæde dem på til at klare fremtiden bedre.

KERNEN AF ANERKENDELSE

Omsorgsfuld læring handler om at støtte børnene ved at anerkende deres styrker samt erfaringer og på den baggrund stille krav til fagligheden. I praksis er anerkendelse en måde at møde andre mennesker på. Det er en holdning til andre mennesker, som er præget af ligeværdighed og respekt. Overført til mentorrelationen betyder det, at mentor skal have respekt for, at mentorbarnet har sine egne følelser, oplevelser og erfaringer, og at mentor viser barnet, at det er noget værd som menneske, præcis som det er.

Anerkendelse kan af og til forveksles med ros. Men hvor ros er knyttet til en konkret handling, altså noget man er god til, er anerkendelse knyttet til den personlighed, man har.

“BØRN GØR DET RIGTIGE, HVIS DE KAN”

I Lær for Livet tror vi på, at børn gør det godt, hvis de kan. Hvis de ikke gør det, er det fordi, noget er kommet i vejen for dem. Hvis du møder uhensigtsmæssig adfærd hos dit mentorbarn, som fx at barnet ikke gider lave lektier, så prøv at tænke på adfærden på denne måde: Peter er ikke doven, men noget forhindrer ham i at lave lektier. Det ser ud som dovenskab, men dovenskaben må være udtryk for noget andet. Det er den voksnes opgave at sikre, at barnet ikke bliver problemet, men at problemet forbliver problemet. På den baggrund kan I sammen finde ud af, hvad der kommer i vejen for at opnå det, I gerne vil.

Faren er nemlig, at når en voksen møder uhensigtsmæssig adfærd hos et barn, tillægger han eller hun ofte barnet motiver, som det slet ikke har de kognitive færdigheder til at kunne leve op til.

De kognitive evner handler om at kunne regulere sine følelser, overveje resultater af sine handlinger, forstå hvordan ens handlinger påvirker andre, have ord til at fortælle andre om ens følelser, at kunne reagere hensigtsmæssigt på ændringer, konsekvensberegne, behovsudsætte mm.

Kognitive færdigheder udvikles med alderen, men er først færdigudviklede, når vi er i 20'erne. Og det er vores mentorbørn først om mange år.

Husk derfor altid anvisninger frem for korrektion. Børnene skal have at vide, hvad de skal, ikke hvad de ikke skal.

Undersøgelser viser:

1. At den almindelige disciplinerende praksis, som vi kalder konsekvenspædagogik, ikke virker på de 10 procent af børn, den bliver brugt mest på.
2. At den slet ikke behøves for de andre 90 procent, som rent faktisk lærer af naturlig konsekvens.

Konsekvenspædagogikken ligger derfor langt fra den måde, Lær for Livet arbejder med omsorgsfuld læring på.

Learning Camp

Learning Camp

DET ÅBNE TANKESÆT

I Lær for Livet har vi valgt at arbejde med det åbne tankesæt. Dette er gennemgående for vores arbejde på camp, jer mentorerers arbejde med mentorbørnene og vores arbejde på sekretariatet. Det åbne tankesæt stammer fra professor i psykologi, Carol Dweck fra Stanford University. Hun arbejder med, hvordan man kan inspirere mennesker til læring. Herhjemme er en af de førende eksperter på området, Lene Heckmann, som Lær for Livet samarbejder tæt med.

ET NYT SYN PÅ INTELLIGENS: LÆRING SOM EN PROCES

Ifølge Lene Heckmann kan læring ses som noget formligt, noget der er i proces. Tankesæt kan opdeles i to forskellige typer: "fikseret" og "dynamisk" tankesæt. Vi har i Lær for Livet valgt at bruge betegnelserne "det lukkede" og "det åbne" tankesæt. Tankesæt forstås som det sæt af tanker og holdninger, du arbejder ud fra, og som styrer, hvordan du ser på egen og andres læring.

DET LUKKEDE OG DET ÅBNE TANKESÆT

Det lukkede tankesæt er kendetegnet ved, at man oplever intelligens som statisk. Børn, der har sådan et tankesæt, har ofte tendens til at give op, når de stilles over for en udfordrende opgave, fordi de sidestiller fejl og fiasko med lav intelligens. Dygtighed forbindes med at gøre noget hurtigt og fejlfrit. Det åbne tankesæt er derimod kendetegnet ved en tro på, at intelligens kan udvikle sig.

Børn med et åbent tankesæt vil opleve modgang og nederlag som muligheder for selvstændig og intellektuel forbedring. Troen på at intelligens og evner kan udvikle sig, er dog ikke det samme som at tro, at alle kan blive til hvad som helst. Ifølge Lene Heckmann handler det om en tro på, at potentialet er ukendt.

De to tankesæt kan variere afhængigt af konteksten. Fx kan man når der laves matematik have et lukket tankesæt, mens man når der laves dansk have et åbent tankesæt. Ifølge Lene Heckmann er fordelingen af de to tankesæt ofte 50/50. Tankesættet kan ændres, hvis man bliver gjort opmærksom på, at det er muligt at påvirke sit eget tankesæt, og hvis man får nogle konkrete værktøjer.

5 gode råd: Hvordan fremmer du et åbent tankesæt?

1. Udfordre barnet: Det er vigtigt, at barnet oplever at blive udfordret. Udfordring giver faglig udvikling. Uden udfordring vil fremskridt ske langsommere, og barnet vil have sværere ved at lære. Det er vigtigt, at barnet lærer at mestre udfordringer. Nogle børn vil opleve at føle sig usikre, når de stilles over for en udfordring, og her er det vigtigt, at du taler med barnet om, at det er ok at lave fejl.

2. Tal om at begå fejl: Tal med barnet om, at det er ok at lave fejl, og at fejl er noget, vi lærer af. Lene Heckmann bruger begrebet "fejltastisk" for at understrege vigtigheden af, at fejl ikke er forbudt. Fejl er justerbar læring.

3. Hjælp barnet med at lave læringsstrategier: Det er vigtigt at hjælpe barnet med at udvikle nogle læringsstrategier, så de får redskaber til, hvordan de skal gribe en udfordrende opgave an. Du kan fx arbejde med de tre T'er; Tænk, Tjek, Tal.

Tænk: man stopper op og tænker sig om en ekstra gang

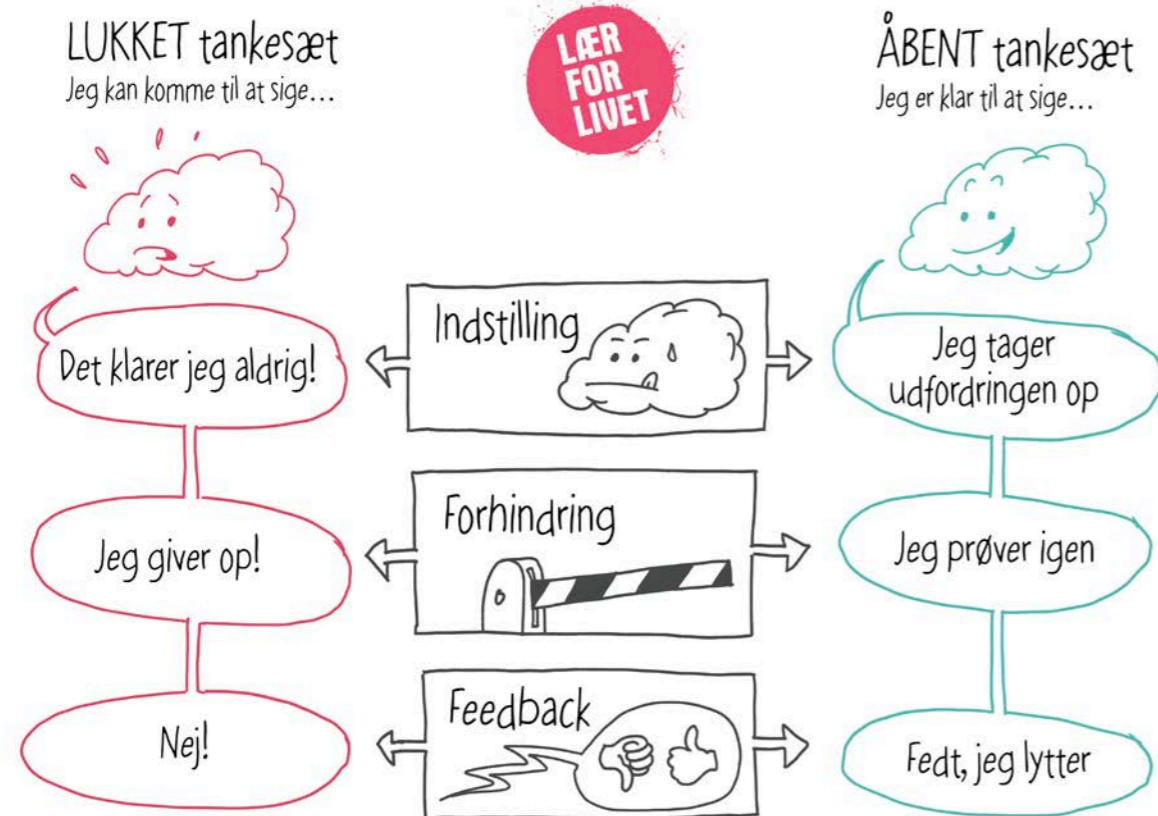
Tjek: man skal lige sikre, at man har læst opgaven ordentligt igennem

Tal: man skal prøve at vende opgaven med sin mentor, inden man spørger om svaret.

4. Træn barnet i metakognition: Hjælp barnet til at få sat ord på det de gør ved at stille dem nogle refleksive spørgsmål a la "Hvad vil du gøre for at udfordre dig selv i dag?" eller "Hvad vil du gøre for at lære det?" osv.

5. Fokuser på proces og ikke præstation: Tal med barnet om, at det er indsatsen, der er vigtig og beløn barnet efter, hvor stor en indsats det har lagt i en given opgave, i stedet for at rose barnet for en bestemt karakter. Understreg at fejl er velkomne, og at man faktisk ofte lærer af dem.

Du kan læse mere om det åbne tankesæt i Lene Heckmanns bog "Det gode tankesæt".

FRA PERFORMANCEKULTUR TIL LÆRINGSKULTUR

Men hvordan kan du som mentor i Lær for Livet hjælpe barnet med at udvikle et mere åbent tankesæt?

Det handler første og fremmest om, at både mentor og mentorbarn får en forståelse af intelligens som noget formligt, hvor barnets indsats har stor betydning. Der skal med andre ord skabes en læringskultur, hvor der er fokus på proces og ikke præstation. Et vigtigt skridt i den retning er, at være bevidst om, hvordan man taler til barnet, og hvilke ord der bruges.

Sproget har nemlig stor betydning i forhold til, hvordan læring opfattes. Tag eksempelvis ros. Måden du giver ros og anerkendelse på har afgørende betydning for motivationen. Der er stor forskel på, om den ros du giver er personrettet eller procesrettet.

Her er et par eksempler:

- Når du bruger ord som: "Det er dejligt at se, hvor hårdt du har arbejdet med opgaven", "Super flot at

du bliver ved med at prøve at løse opgaven, selvom den er vær" eller "Jeg kan se, du har gjort dig umage", hylder du processen og den indsats, barnet har lagt i at løse opgaven.

- Hvis du derimod siger: "Du er dygtig", "Du er hurtig til at lære" eller "Du er så klog, når du løser opgaverne så hurtigt", roser du mere selve præstationen eller barnets personlige karaktertræk.

OM IKKE AT KUNNE – ENDNU

Et af de centrale begreber inden for Det åbne tankesæt er ordet "endnu". Ordet tydeliggør, at læring og intelligens ikke er statisk, men derimod en proces. Hvis et barn fx ikke kan finde ud af at løse en opgave, kan du fremme tankegangen ved at indskyde "nej, ikke endnu". Ordet "endnu" viser med andre ord, at barnet er på en læringsrejse. Som voksen kan du altså hjælpe barnet med at udvikle et åbent tankesæt ved at belønne specifikke succeser, indsatser og barnets grundighed eller indsats i en opgave.

Learning Camp

Learning Camp

LYST TIL LÆRING

Motivation og lyst til læring knytter sig til oplevelsen af at mestre noget. Det er derfor vigtigt, at du som mentor gør dig umage med at ramme det rigtige faglige niveau i de opgaver, som I arbejder med.

På den lange bane er Lær for Livets mål at hjælpe programmets "Learning Kids" til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Et væsentligt bidrag til dette er at styrke børnenes lyst til læring. Dette afsnit handler om, hvordan du som mentor kan arbejde med barnets lyst og motivation.

At skabe lyst til læring er ikke en simpel øvelse, og som mentor er der en række forskellige forhold, du bør være opmærksom på. Overordnet kan disse forhold inddeles i to kategorier: Det som forholder sig til det enkelte barn, dets interesser og kompetencer, samt det der forholder sig til læringsituationen og dit samvær med barnet. Mentoren Preben har haft nogle udfordringer med sit mentorbarns lyst til læring. Han uddyber, hvordan han tacklede det:

"Vi forsøgte også at tage fat i nogle ting fra Learning Camp, som vi kunne forbedre, blandt andet at udvide hans ordforråd. Men det endte vi med at gå væk fra igen, da mit mentorbarn reagerede negativt. Nu fokuserer vi på, at han har succeser i skolen og er begyndt at læse i fritiden. Jeg gav ham en bog i fødselsdagsgave, som virkelig har gjort ham begejstret for at læse. Og det er jo også en sejr!"

BARNETS INTERESSE

Som mentor skal du forholde dig til dit mentorbarns interesser, forudsætninger, oplevelser og orientering. De ting, som barnet har interesse for, vil det typisk også have en større interesse for at arbejde med. Mentoren Preben har også forsøgt at gå lidt med utraditionelt til værks og fortæller:

"Jeg har fx haft en lampe med, der var gået i stykker. Så har vi brugt tid sammen på at reparere den. For hvem siger han skal gå på gymnasiet? Han kan også sagtens blive håndværker, elektriker, gartner – det er der jo ingen af os, der ved."

Når du skal indkredse barnets interesser mv., kræver det, at du sætter tid af til dialog med barnet. Det styrker jeres relation, din viden om barnet og dets interesser. Denne dialog vil ofte også være med til at styrke

barnets motivation. Der ligger nemlig stor motivation i at give børnene indflydelse på, hvad I beskæftiger jer med. På den måde sikrer du også, at de aktiviteter I aftaler knytter an til noget, der giver barnet energi og lyst – og passer til barnets aktuelle udviklingstrin, både emotionelt, socialt og kognitivt. Det er endvidere med til at højne motivationen, når du involverer barnet i evalueringen – fik I løst opgaverne rigtigt? Nåede I det opsatte mål? Eller hvad gik galt, og hvordan kan I sikre, at målet bliver nået næste gang?

For at skabe motivation er det vigtigt, at opgaverne er tilpasset, så barnet skal anstrenge sig for at klare opgaven, men at opgaverne samtidig ikke er mere vanskelige, end at barnet skal kunne have en berettiget forventning om at lykkes med at løse dem. Motivation er altså koblet direkte til ønsket og forventningen om at kunne mestre, og som mentor er det derfor helt centralt, at du understøtter dette.

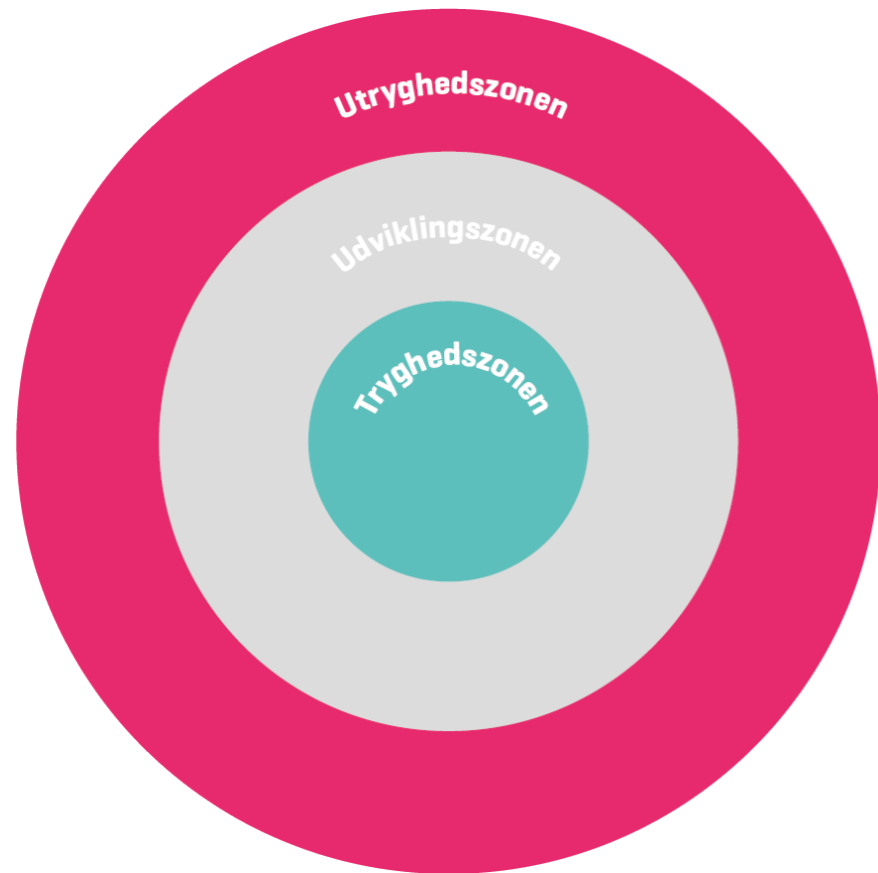
ZONEN FOR NÆRMESTE UDVIKLING

I mødet med omsorgssvigtede børn er det vigtigt, at vi har afstemte og positive forventninger til barnet, der passer til barnets udvikling og kunnen.

At møde barnet med afstemte forventninger betyder ikke, at vi nødvendigvis skal stille lavere krav til barnet, men det betyder, at:

- Kravene skal stilles på en måde, så det bliver lettere for barnet at sige "ja" til de voksnes krav.
- Vi skal møde barnet med tydelige rammer og krav, der er tilpasset det enkelte barn, så barnet kan bevare sin selvkontrol.
- For at støtte udsatte børn og unge i at blive bedre til at regulere deres fysiske tilstande, skal barnet mødes på det udviklingsniveau, som barnet er på i den givne sammenhæng.

Her er det meningsfuldt at anvende Vygotskys tanker om læring og udvikling. Ifølge Vygotsky er læring en gensidig social proces, hvor barnet i samspil med en voksen eller ældre kammerat udvikler sig. Den voksne eller ældre kammerat tilbyder barnet udfordringer, der er indenfor barnets rækkevidde, men som kræver at barnet gør en særlig indsats. Begreberne "tryghedszonen" og "zonen for nærmeste udvikling" kan bruges til at forstå, hvad det er for et læringssamspil, der foregår.

Den inderste cirkel i modellen på næste side, illustrerer dét som barnet allerede kan på det aktuelle udviklingsniveau. Barnet er her i tryghedszonen. Den næste cirkel, udviklingszonen, er der hvor barnet næsten kan og har brug for hjælp til at mestre. Dette kræver, at den voksne må finde ud af, hvad barnet næsten kan og ud fra den viden stille afstemte forventninger til barnet. Den sidste cirkel kan kaldes 'utryghedszonen'. Den illustrerer, at der er mål, som barnet ikke er i nærheden af at mestre endnu. Sætter vi forventninger til barnet, som får barnet ud i den yderste cirkel, kan barnet reagere med problemskabende adfærd. Når vi oplever, at barnet rykker sig og mestrer det, som for lidt siden var i nærmeste udviklingszone, er det hensigtsmæssigt at italesætte udviklingen overfor barnet. Vi kan fx italesætte, hvor meget barnet allerede har udviklet sig, og hvordan barnet er blevet bedre til at regulere følelser, sig selv og sin adfærd. Det er væsentligt at inddrage barnet i sådanne tanker og overvejelser, da det er målet, at barnet selv oplever, at han/hun udvikler sig. Barnet skal opleve at være aktør i eget liv.

LÆRINGSSITUATION OG SAMVÆR

Udover ovenstående forhold, som orienterer sig mod barnet og dets interesser og kompetencer, er det vigtigt,

at du som mentor er bevidst om, hvad det er for en læringsituation, I befinder jer i, og hvilke rammer der er opsat omkring jeres samvær. Måden I er sammen på, jeres relation, sprog og hele stemningen omkring jeres samvær har nemlig også stor betydning for, hvordan barnets motivation og lyst til læring vil udfolde sig.

Det er vigtigt at forstå, at motivation og lyst til læring ikke er noget iboende i barnet, men er noget, der formes af indholdet og situationen. Motivationen opstår i konkrete sammenhænge, gennem sociale relationer og meningsskabende aktiviteter. Motivationen er underlagt stemningen, sammenhængen, stedet og fællesskabet, og der er derfor god grund til at interessere sig for ritualer, kultur og sprog samt fællesskabet, der etableres mellem lærer, elev og fag.

Det betyder også, at et barn, der opleves som umotiveret i skolen, kan have en helt anden interesseret og positiv tilgang til læring, når det er jer, der arbejder sammen. Det er derfor vigtigt at prøve at finde ind til, hvad det er, der motiverer det enkelte barn og gerne dele denne viden med andre voksne omkring barnet¹.

1. Læs mere i: "Unge motivation og læring. 12 eksempler om motivationskrisen i uddannelsessystemet." af Niels Ulrik Sørensen m.fl.

Learning Camp

Læringsituation

Hvis du som mentor har svært ved at skabe lyst til læring, kan du bringe det på banen i mentorsparring. Der er mange veje til Rom, og det kan være, der sidder en anden mentor, der har nøglen til at skabe motivation. Lær for Livet sparrer også meget gerne på dette område med mentorer.

Learning Camp

Det er ikke sikkert...

Det er ikke sikkert, at du som mentor oplever adfærd, der er bekymrende. Lær for Livet adviserer dig om muligheden, så du for det første er bevidst om dine egne grænser i samværet med barnet og barnets vokse og for det andet for, at du ved, hvor du skal gå hen med dine bekymringer, hvis de opstår.

HVORDAN SIKRER DU SUNDE GRÆNSER SOM MENTOR

I Lær for Livet kan du som mentor møde et barn, som udviser bekymrende seksuel adfærd både fysisk og verbalt. Vi har talt med Kuno Sørensen, psykolog hos Red Barnet og medlem af Lær for Livets Advisory Board, der forklarer, at udsatte børn ofte har oplevet, at de voksne omkring dem har opført sig grænseoverskridende eller krænkende for eksempel på en voldelig eller seksuel måde. Derfor er det vigtigt, at du som mentor også støtter barnet i, hvad der er normal adfærd, og hvornår en given adfærd er passende eller upassende, fortæller han.

Nedenfor følger nogle gode råd til, hvordan du som mentor kan håndtere det, hvis du oplever bekymrende seksuel adfærd hos dit mentorbarn, og hvor du kan henvende dig for mere information, råd og vejledning.

NÅR BØRN OG UNGE KRÆNKER

Internationale undersøgelser viser, at cirka en tredjedel af seksuelle overgreb mod børn begås af andre børn eller unge. Anbragte børn udgør halvdelen af de børn, der udviser bekymrende eller krænkende seksuel adfærd overfor andre børn, viser en statusrapport fra JanusCentret². Årsagen til, at et barn udvikler krænkende seksuel adfærd er ofte meget kompliceret, og mange faktorer kan spille ind.

Der er dog generelt en tendens til, at børn, der har oplevet en høj grad af omsorgssvigt, som det ofte er tilfældet for anbragte børn, i højere grad end deres jævnaldrende begår seksuelle overgreb mod andre børn.

Ifølge Vanessa Schmidt-Rasmussen, klinisk børnepsykolog hos JanusCentret, skyldes det bl.a., at børnene ofte har oplevet, at deres egne grænser er blevet overtrådt, og at det derfor kan være svært for dem at indgå i relationer med andre børn på en hensigtsmæssig måde.

"Hvis omsorgspersoner ikke reagerer hensigtsmæssigt på barnets behov for nærhed og på barnets signaler om ubehag og lyst til at trække sig tilbage, vil det forringe barnets mulighed for at lære at mærke og vise dets egne behov og grænser tydeligt."

2. <http://januscenteret.dk/wp-content/uploads/ENDELIG-ONLINE-FOLDER.pdf>

Om JanusCentret

JanusCentret er et udrednings- og behandlingstilbud til børn og unge med seksuelle adfærdsproblemer samt deres ofre og familier. Centerets overordnede formål er at nedbringe antallet af børn og unge, der bliver ofre for andre børn og unges seksuelle overgreb samt at forebygge, at børn og unge udvikler en seksuel overgrebsadfærd. Seksuelle overgreb kan bl.a. være blufærdighedskrænkelser og befølgning, men også grovere seksuelle krænkelser.

Kilde: www.JanusCenteret.dk

Det betyder også, at barnet får svært ved at aflæse og reagere hensigtsmæssigt på andres grænser," forklarer hun.

Ifølge tal fra JanusCentret har hele 70 procent af de børn, centeret er i kontakt med, været udsat for følelsesmæssigt omsorgssvigt.

BEKYMRINGSBAROMETERET

Som mentor spiller du en vigtig rolle i forhold til at lære barnet, hvad der er passende eller upassende adfærd. Hvis et mentorbarn overskrider dine grænser, er det derfor en vigtig del af den sociale læring, at du påpeger det. JanusCentrets telefonrådgivning kan give gode råd til, hvordan du taler med barnet om dette og får sagt fra på en tydelig og god måde.

JanusCentret har udviklet et bekymringsbarometer. Bekymringsbarometeret er et værktøj, som du kan anvende, hvis du er i tvivl om, hvorvidt den adfærd du oplever hos mentorbarnet er noget, du skal reagere på. Barometeret er inddelt efter barnets alder.

For mere information se januscenteret.dk eller kontakt JanusCentrets telefonrådgivning på telefon **33 69 03 69**, hvis du har spørgsmål.

BEKYMRINGSBAROMETER

2-5 år

NORMATIV ADFÆRD:

- Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet
- Leger alderssvarende seksuelt prægede lege med jævnaldrende
- Leger seksuelle lege med andre børn, som er præget af ligeværdighed, jævnbyrdighed, gensidighed og nysgerrighed
- Tager på familiemedlemmers kønsdele og bryster
- Undersøger sig selv
- Leger far, mor og børn
- Siger frække ord
- Udforsker forskellene mellem drenge og piger
- Leger doktorlege med seksuelt indhold, hvor man undersøger hinanden
- Spørger om køn og forplantning
- Stimulerer sig selv ved at røre ved kønsorganer eller gnide dem mod noget
- Viser sig frem
- Kan have erektion

ADFÆRD, DER KRÆVER SKÆRPET OPMÆRKSOMHED OG INDGRIBEN:

- Udviser overdreven interesse for eller overdreven optagethed af seksuelle aktiviteter
- Udviser seksuel grænseoverskridende adfærd frem for andre mere alderssvarende aktiviteter/lege
- Udviser seksuel adfærd, som adskiller sig fra andre børns/unges naturlige nysgerrighed
- Udviser ikke alderssvarende viden om seksualitet, fx påfaldende fremmelig eller voksenagtig viden om sex
- Leger seksuelle lege, som fører til beklagelser fra andre børn
- Indgår i seksuelle aktiviteter, hvor der er tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt imellem de børn, som indgår
- Leger vedvarende med afføring
- Er tydeligt seksuelt indladende/opfordrende overfor voksne
- Prøver gentagne gange at få andre børn eller voksne til at berøre sine kønsorganer
- Slikker på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
- Prøver at gennemføre samleje genitalt eller analt
- Prøver gentagne gange at putte ting ind i egen eller andres tissekone/numse - på trods af smerte og/eller irettesættelser fra voksne
- Er fikseret på sex og primus motor i de seksuelle aktiviteter eller taler og tegner emnet konstant
- Dæmper på trods af kraftig irettesættelse fra voksne ikke sin adfærd

ADFÆRD, DER KRÆVER ØJEBLIKKELIG INDGRIBEN:

- Når et offer fortæller om overgreb fx i form af orale, anale eller vaginale penetrationer eller anden intimiderende fysisk krænkelse
- Prøver at tvinge andre til at tage på dets kønsdele
- Tvinger ting ind i vagina og anus på sig selv og andre, selv om det er forbundet med smerte
- Tvinger andre børn til at lege doktor
- Tvinger andre børn til at tage tøjet af
- Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller true dem
- Leger kønsrolle-lege på en vred og aggressiv måde
- Udøver seksuelle handlinger mod andre, der gør ondt
- Finder nemme ofre - fx andre børn der er svagere og lokker eller truer til seksuelle aktiviteter
- Udviser seksuel adfærd, der virker tvangsmæssig eller aggressiv
- Reagerer på krise (fx vold i hjemmet) ved at foretage seksuelle handlinger på andre børn, der ikke deltager frivilligt
- Virker ligeglad, selvom dets handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller det andet barn tydeligt er ulykkeligt
- Seksuel kontakt med dyr

6-10 år

- Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet
- Leger alderssvarende seksuelt prægede lege med jævnaldrende
- Leger seksuelle lege mellem børn, som er præget af ligeværdighed, jævnbyrdighed, gensidighed og nysgerrighed
- Spørger om kønsdele, bryster, samleje og om hvordan børn bliver til
- Onanerer skjult for de voksne
- Siger frække ord
- Leger seksuelle lege med jævnaldrende
- Klæder sig ud som det modsatte køn
- Vil ikke have nogen ser på ved toiletbesøg, eller når det skifter tøj
- Blotter sig i leg for at være 'sej'

- Udviser overdreven interesse for eller overdreven optagethed af seksuelle aktiviteter
- Udviser seksuel grænseoverskridende adfærd frem for andre mere alderssvarende aktiviteter/lege
- Udviser seksuel adfærd, der adskiller sig fra andre børns/unges naturlige nysgerrighed
- Udviser overdreven interesse for pornografi
- Udviser ikke alderssvarende viden om seksualitet, fx fremmelig eller voksenagtig viden om sex
- Leger seksuelle lege, som fører til beklagelser fra andre børn
- Piller ved og gnider sine kønsdele offentligt
- Bestikker, truer eller tvinger andre børn for at få dem til at deltage i de seksuelle aktiviteter
- Indgår i seksuelle aktiviteter, hvor der er tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt imellem de børn, som indgår
- Slikker på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
- Prøver at gennemføre samleje eller indføre genstande analt/vaginalt
- Er fikseret på sex og primus motor i de seksuelle aktiviteter eller taler og tegner emnet konstant
- Er tydeligt seksuelt indladende overfor voksne eller andre børn
- Gnider kønnet mod møbler, andre mennesker el. lign.
- Dæmper på trods af kraftig irettesættelse fra voksne ikke sin adfærd

- Udviser seksuel adfærd, der virker tvangsmæssig eller aggressiv
- Reagerer på krise (fx vold i hjemmet) ved at foretage seksuelle handlinger på andre børn, der ikke deltager frivilligt
- Leger kønsrolle-lege på en vred og aggressiv måde
- Virker ligeglad selvom dets handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller det andet barn tydeligt er ulykkeligt
- Når der er stor aldersforskel (fx 14-årig dreng, som udviser seksuel adfærd over for et 6-årigt barn)
- Når et offer fortæller om overgreb fx i form af orale, anale eller vaginale penetrationer eller anden intimiderende fysisk krænkelse
- Bliver udsat for trusler, vold og hemmeligholdelse
- Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller true dem
- Hader sit eget køn - tager afstand fra sit eget køn
- Bliver aggressiv eller begynder at græde, hvis nogen ser på, at det skifter tøj eller går på toilettet
- Udøver seksuelle handlinger mod andre, der gør ondt
- Finder nemme ofre - fx andre børn der er svagere og lokker eller truer til seksuelle aktiviteter
- Seksuel kontakt med dyr

11-14 år

- Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet
- Leger alderssvarende seksuelt prægede lege med jævnaldrende
- Onanerer skjult for de voksne - måske flere sammen
- Er levende interesseret i de tekniske forhold omkring sex, forplantning mv.
- Elsker at sige frække ord
- Gør alt hvad det kan for at skjule sin spirende seksualitet for forældre
- Bryder sig ikke om, at nogen ser på, når det skifter tøj eller er på toilettet
- Surfer på nettet efter sider med seksuelt indhold og viser interesse for porno
- Har stor interesse for både sit eget og det modsatte køn

Sådan læser du Bekymringsbarometeret

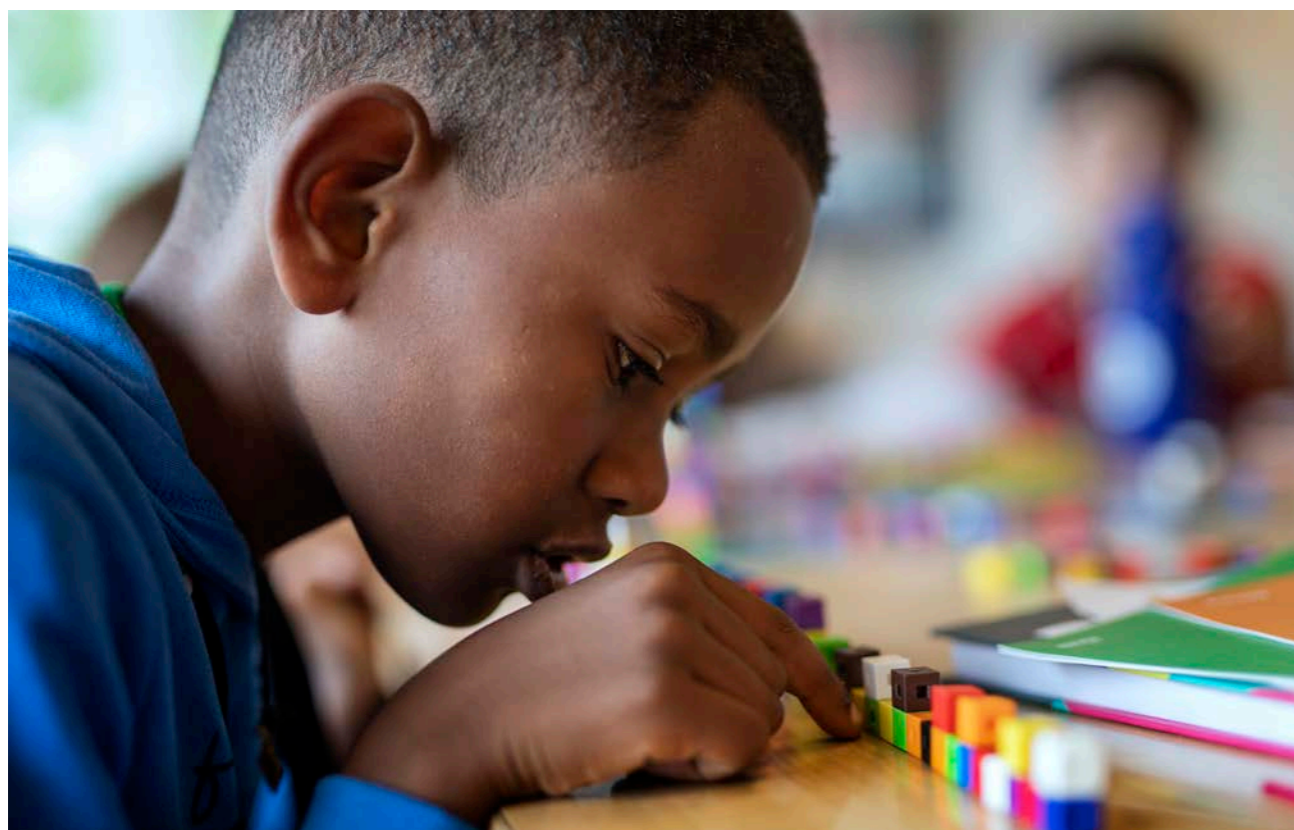
- Grøn:** Barnet udviser normal og alderssvarende adfærd.
- Gul:** Barnet udviser adfærd, som kræver skærpet opmærksomhed og eventuel indgriben.
- Rød:** Barnet udviser adfærd, der kræver øjeblikkelig indgriben.

- Udviser seksuel grænseoverskridende adfærd frem for andre mere alderssvarende aktiviteter/lege
- Leger seksuelle lege, som fører til beklagelser fra andre børn
- Leger seksuelle lege, som er forbundet med angst, skam og skyld
- Bestikker, truer eller tvinger andre børn for at få dem til at deltage i de seksuelle aktiviteter
- Der er tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt imellem de børn, som indgår i de seksuelle aktiviteter sammen
- Har et overdrevent forbrug af porno
- Taler meget åbent om sex
- Viser eller offentliggør foto eller film med sexindhold på mobilen eller nettet
- Prøver gentagne gange at få andre børn, unge eller voksne til at berøre sine kønsorganer
- Slikker på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
- Prøver at gennemføre samleje genitalt eller analt (før puberteten; 15 års alderen)
- Virker fikseret på sex - udover det for alderen ventelige for førpubertetsbørn
- Dæmper på trods af kraftig irettesættelse fra voksne ikke sin adfærd

- Når der er stor aldersforskel (fx 14-årig dreng, som udviser seksuel adfærd over for et 6-årigt barn)
- Når et offer fortæller om overgreb fx i form af orale, anale eller vaginale penetrationer eller anden intimiderende fysisk krænkelse
- Bliver udsat for trusler, vold og hemmeligholdelse
- Tvinger eller presser andre til seksuel adfærd
- Er seksuelt indladende eller opfordrende over for voksne
- Beføler andre unge og voksne og virker blufærdighedskrænkende
- Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller true dem
- Leger kønsrolle-lege på en vred og aggressiv måde
- Udøver seksuelle handlinger mod andre, der gør ondt
- Finder nemme ofre - fx andre børn der er svagere og lokker eller truer til seksuelle aktiviteter
- Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller true dem
- Reagerer på krise (fx vold i hjemmet) ved at foretage seksuelle handlinger på andre børn, der ikke deltager frivilligt
- Virker ligeglad, selvom dets handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller det andet barn tydeligt er ulykkeligt
- Seksuel kontakt med dyr

Camppersonalet byder velkommen til Learning Camp

Learning Camp

LEARNING CAMPS

Learning Camp er startskuddet på børnenes seks-årige forløb i Lær for Livet. Det første år i programmet er barnet på tre Learning Camps. Den første camp finder sted i sommerferien, den næste i efterårsferien og den tredje til foråret. De efterfølgende år er der forskellige tema-camps, der foregår i weekenderne i løbet af året.

Learning Camps er særligt tilrettelagte læringsforløb, hvor børnene løftes fagligt og socialt. Learning Camp tager afsæt i et gennemarbejdet uddannelsesprogram med tydelige mål og rammer, aktivering af alle læringsstile og fokus på aktiv læring, lege og spil som væsentlige elementer i undervisningen.

Undervisningen er differentieret og børnene oplever at blive mødt med krav og forventninger, som de kan honorere. Der arbejdes ligeledes målrettet med børnenes personlige og sociale kompetencer for at ruste dem bedst muligt til deres videre skolegang.

RAMMERNE FOR LEARNING CAMP

Learning Camp er et ophold, hvor børnene både bor og spiser samt modtager undervisning hver dag i dansk, matematik, og personlige og sociale kompetencer. Campene afvikles efter principper om fællesskab, regelmæssig struktur, høj grad af forudsigelighed samt pålidelige, voksne rollemodeller.

Lær for Livets tese er, at udsatte børn rummer lige så stort fagligt potentiale som ikke-udsatte børn; at de med den rette støtte, de rette redskaber og via de rette læringsstrategier kan opnå de samme faglige resultater som ikke-udsatte børn.

På den baggrund bliver der på Learning Camp lagt vægt på, at børnene:

- Oplever et fagligt løft i dansk, matematik eller andet.
- Erhverver sig strategier til at styrke egen læring til anvendelse i nye og ukendte læringsituationer.
- Udvikler en øget lyst til læring, da det giver bedre muligheder for succes i uddannelsessystemet fremadrettet.
- Styrker personlige og sociale kompetencer og dermed oplever øget trivsel, selvtillid og selvværd.

Læring og livsduelighed går hånd i hånd

Både intelligens og social arv har stor betydning for børns liv. Men inden for de seneste år har man identificeret et andet sæt egenskaber, som ser ud til at betyde mindst lige så meget for børns succes. Det er nogle personlige egenskaber, der inkluderer evner som vedholdenhed, selvkontrol, selvregulering, optimisme og åbenhed.

I Danmark er der også et stigende fokus på betydningen af børns personlige og sociale egenskaber. Vi kalder det for livsduelighed. SFI (nu VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd) definerer livsduelighed som:

"... personlige, sociale og faglige egenskaber og kompetencer, der i samspil bidrager til en persons evne til konstruktivt at håndtere udfordringer, fungere alene såvel som i fællesskaber og udvikle sig i mødet med omverdenen. [...] Livsduelighed kan styrkes i familie, socialt netværk og fritidsliv samt institution, skole og uddannelsesforløb gennem pædagogisk påvirkning."

Blandt forskere er det således den gængse opfattelse, at børns livsduelighed er noget formbart, som kan påvirkes og udvikles. Det vil sige, at børn i en vis udstrækning kan lære egenskaber som vedholdenhed, selvregulering og optimisme. Samtidig viser forskningen, at det kan være vanskeligt – især for børn, der er vokset op under vanskelige og utrygge vilkår.

Personal Learning

Det er dokumenteret, at børn, der har en grundlæggende tro på, at de kan udvikle deres egne evner, er mere villige til at gribe udfordringer, arbejder hårdere i skolen og har større mod på at fejle. Børnenes tankesæt ser ud til at være relativt formbare, selv på en kort bane. De kan påvirkes gennem pædagogiske tiltag og relationerne mellem børn og voksne. Derfor er arbejdet med at påvirke børnenes tankesæt omdrejningspunktet for Personal Learning på Learning Camp.

Selvom forskningen stadig befinder sig på et tidligt stadium, er der meget der tyder på, at arbejdet med tankesæt kan være med til at udvikle børnenes personlige egenskaber – også selvom deres udgangspunkter er forskellige. Derfor er arbejdet med det åbne tankesæt også vigtigt i din mentorrolle.

De tre værdier på Learning Camp

På Learning Camp opmuntrer vi yderligere til det åbne tankesæt med nedenstående tre værdier.

Disse tre tilgange kan i høj grad også bidrage til din mentorrelation. Når du møder dit mentorbarn for første gang, er han eller hun allerede præsenteret for dem, og de er derfor nemme at italesætte som en del af jeres mentorrelation.

“Vi udfordrer os selv!”

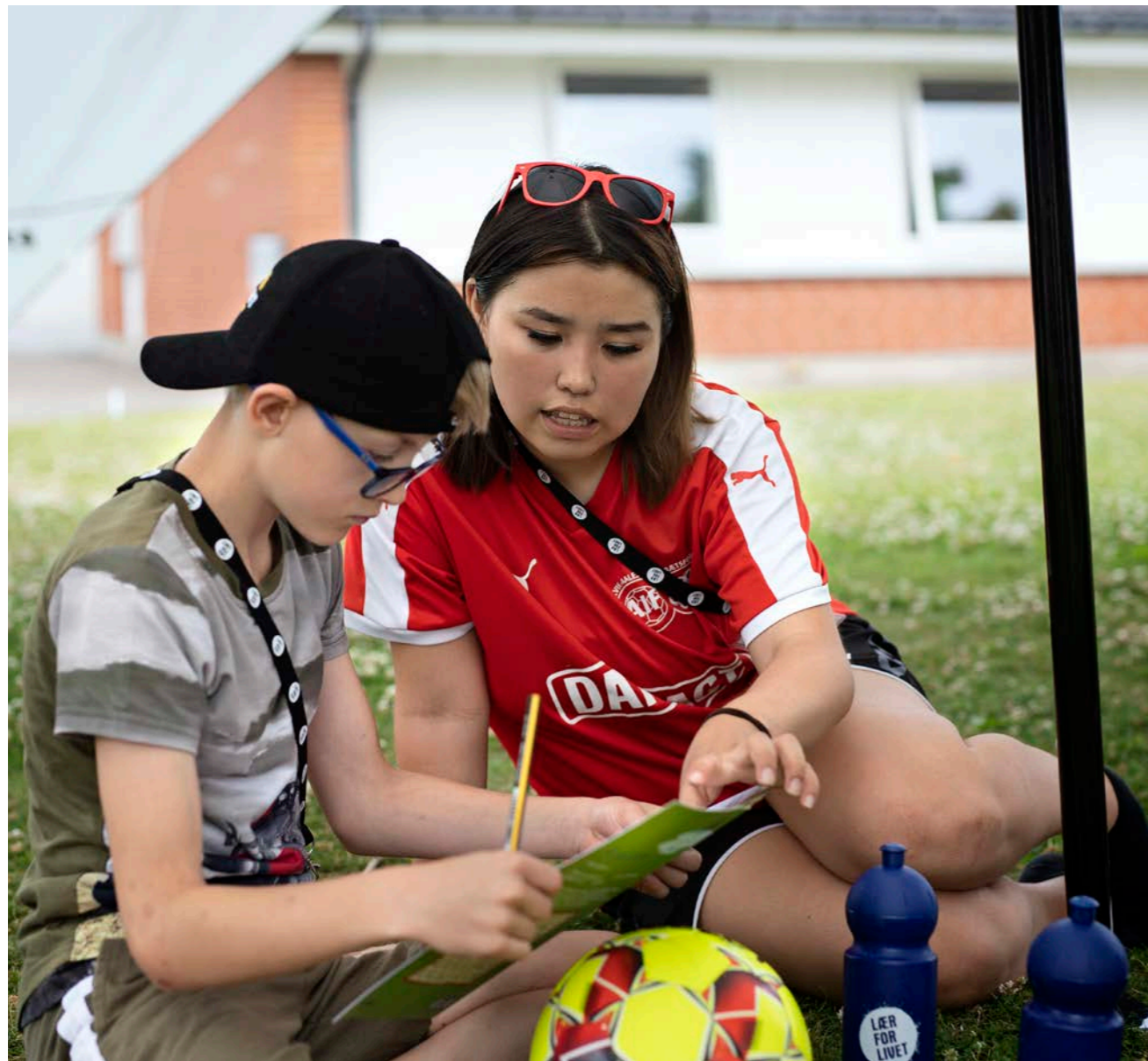
På Learning Camp er vi ikke bange for at komme til at begå en fejl eller at sige noget forkert, for det lærer man en masse af. Vi siger ‘ja’ til nye muligheder – også selvom det kan føles lidt svært.

“Vi bliver ved!”

På Learning Camp øver vi os og gør os umage – også selvom det nogle gange er lidt kedeligt. Vi prøver os frem og finder sammen nye veje til at komme videre, hvis vi er gået i stå.

“Vi gør det sammen!”

Alle har brug for hjælp indimellem, så på Learning Camp husker vi at hjælpe hinanden, og vi beder om hjælp, når vi selv har brug for det. Vi har et stærkt fællesskab, fordi vi alle sammen – både børn og voksne – gør vores bedste for at bidrage til og passe på fællesskabet.

EFTER FOLKESKOLEN

Det overordnede mål for Lær for Livet er at hjælpe de deltagende børn til at få en ungdomsuddannelse. Forskning viser, at uddannelse er helt afgørende for, at børnene får mulighed for at udleve deres drømme og skabe et godt liv for sig selv. Ufaglærte job forsvinder, og en gennemført ungdomsuddannelse er dermed helt afgørende for, at børnene kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Det er en rigtig god idé at tale med dit mentorbarn om fremtid og uddannelse. Mentorbørn starter på en årgang i Lær for Livets program og er derfra med i seks år. Det betyder, at mentorrelationen ligeledes bibeholdes, når mentorbørn afslutter 9. klasse. I barnets drømme og ideer ligger kimen til stor motivation, ligesom det også kan være med til at spore dig ind på barnets interesser, og hvor der for alvor skal sættes ind, hvis drømmen skal kunne realiseres.

UDDANNELSESPARATHED

Når barnet går i 8. klasse, vurderer skolen og UU-vejledningen om barnet har forudsætningerne for at kunne starte på en ungdomsuddannelse. Dette kaldes en uddannelsesparathedsvurdering (UPV). UPV'en omfatter alle folkeskoler, friskoler, private grundskoler og efterskoler. Hvis barnet bliver vurderet ikke-uddannelsesparat i 8. klasse, skal dette blot ses som en mulighed for at gøre en ekstra indsats i 9. eller 10. klasse.

Der indgår fire kriterier i uddannelsesparathedsvurderingen:

- 1) Faglige forudsætning:** Elever vurderes i 8. klasse at være fagligt uddannelsesparate til hf eller en erhvervsuddannelse/eux, når de har et gennemsnit på mindst 4 i standpunktskarakter. For elever, der søger ind på en gymnasial uddannelse (stx, htx, hxx), er karakterkravet 5,0 i gennemsnit af alle standpunktskarakter.
- 2) Personlige forudsætninger:** Disse vurderes inden for fem fokusområder; selvstændighed, motivation, ansvarlighed, mødestabilitet og valgparathed.
- 3) Sociale forudsætninger:** Disse vurderes inden for tre fokusområder; samarbejdsevne, respekt og tolerance.

- 4) Praksisfaglige forudsætninger:** Disse vurderes ud fra fokusområderne; praktiske færdigheder og kreativitet, omsætning fra teori til praksis/forståelse af del og helhed, kendskab til hvad der foregår på en arbejdsplads, værkstedsfærdigheder⁵.

Hvis barnet ikke er klar til at starte på en ungdomsuddannelse efter 9. klasse, er der mulighed for at tage 10. klasse. Dette ekstra skoleår kan være med til at forberede barnet fagligt, personligt og socialt på overgangen til en ungdomsuddannelse. 10. klasse kan også tages på en efterskole eller på de frie fagskoler, hvor eleven bor på skolen. På efterskoler og frie fagskoler modtages der undervisning i skolefag, mens en tredjedel af undervisningen er praktisk-fagligt. Derudover er der mulighed for at starte på en produktionsskole, hvor samspillet mellem praktisk arbejde og skolefag vægtes efter behov. Efter opholdet på en produktionsskole er der mulighed for at starte på en erhvervsuddannelse⁶.

EFTERSKOLE

Lær for Livet oplever, at flere mentorbørn tager på efterskole, derfor vil følgende give et kort overblik over, hvilke typer af efterskoler der findes. Efterskolerne tager sig af både de unges faglige og personlige udvikling samt ruste dem til fremtidige uddannelses- og karrierevalg. Der findes flere forskellige typer efterskoler. Følgende liste gennemgår de mest gængse typer:

- 1) Almen efterskole:** Her er undervisningen centreret om forskellige særømråder, som fx idræt, friluft eller musik.
- 2) Efterskoler for ordblinde:** En række efterskoler henvender sig særligt til unge med læse- og stavevanskeligheder. Undervisningen sker typisk på små niveauiinddelte hold, hvor IT er en integreret del af undervisningen. Derudover tilbyder efterskolerne en række forskellige valgfag.
- 3) Efterskoler for unge med særlige behov:** Her kombineres teoretisk og praktisk undervisning. Skolerne henvender sig til bogligt svage unge og til unge med generelle indlæringsvanskeligheder.

Læs mere om, hvordan du forholder dig, hvis dit mentorbarn skal på efterskole, tidligere i mentorhåndbogen.

5. Undervisningsministeriets UddannelsesGuiden: www.ug.dk
6. Undervisningsministeriets UddannelsesGuiden: "Efter 9. klasse"

Learning Camp

GYMNASIALE UDDANNELSER

Der findes i dag en lang række gymnasiale uddannelser, og mulighederne er langt flere end blot STX (Studentereksamen), som kan tages på det almene gymnasium. Studentereksamen (STX) suppleres nemlig af Højere Teknisk Eksamen (HTX) og Højere Handelseksamen (HHX), som begge giver adgang til at læse videre, og som kan være interessante for dit mentorbarn, hvis barnet har en særlig interesse for enten teknik og naturfag (HTX) eller handel og økonomi (HHX). Derudover findes Højere Forberedelseseksamen (HF), hvor man på blot to år tager en gymnasial uddannelse. Ingen af disse ungdomsuddannelser giver direkte adgang til arbejdsmarkedet. Man vil skulle tage en videregående uddannelse efterfølgende.

Læs mere om gymnasiale uddannelser på UddannelsesGuiden - www.ug.dk

ERHVERVSUDDANNELSER

Erhvervsuddannelserne er i dag et attraktivt uddannelses tilbud for mange unge. Efter afsluttet uddannelse har man direkte adgang til arbejdsmarkedet, men man mister ikke muligheden for

senere at videre-uddanne sig. Erhvervsuddannelserne er i dag bygget op om fire hovedområder, som man tidligt vælger sig ind på. Senere i uddannelsesforløbet specialiserer man sig yderligere og ender som fx kok, social- og sundhedshjælper, frisør eller murer. De fire hovedområder er:

- Omsorg, sundhed og pædagogik
- Kontor, handel og forretning
- Fødevarer, jordbrug og oplevelser
- Teknologi, byggeri og transport

Erhvervsuddannelserne er struktureret som en vekselvirkning mellem skole- og praktikforløb. Det er for rigtig mange en god måde at lære på.

Inden for erhvervsuddannelsesområdet findes også ungdomsuddannelsen EUX, som kombinerer det bedste fra erhvervsuddannelserne med det bedste fra de gymnasiale uddannelser. EUX indeholder gymnasiale fag og niveauer svarende til HF og består samtidig af praktik og skoleundervisning inden for den valgte erhvervsuddannelse.

Læs mere om erhvervsuddannelserne på UddannelsesGuiden - www.ug.dk

ØVRIG INFORMATION

VEJLEDNING OM UNDERRETNINGSPLIGT

Som mentor i Lær for Livet kommer man i kontakt med sårbare børn og unge. Det er derfor nødvendigt at vide, hvordan man skal forholde sig ved alvorlig mistanke om problemer, mistrivsel eller udfordringer. Hvem skal underrettes, og hvordan skal det gøres? Denne vejledning giver dig et overblik over den relevante lovgivning og fortæller dig, hvordan du skal håndtere en alvorlig bekymring.

En underretning er et udtryk for omsorg for et barn, og alle borgere har underretningspligt. En underretning kan foretages mundtligt eller skriftligt, og den kan være anonym.

Selvom der står i Serviceloven, at du skal underrette, hvis du får "kendskab" til sådanne forhold, anbefaler Lær for Livet, Børns Vilkår m.fl., at du også underretter, hvis du har mistanke om sådanne forhold.

Ankestyrelsen formulerer det således: "En underretning kan være afgørende for, at et barn får den hjælp, han eller hun har brug for."

Det er derfor vigtigt, at du laver en underretning, hvis du er bekymret for barnet.

Sådan laver du en underretning

Hvis barnet bor hos sin familie skal der underrettes til bopælskommunen, men er barnet anbragt, skal en underretning skal rettes til den kommune, der har anbragt barnet. I Lær for Livet skelner vi mellem barn ets anbringende kommune og opholdskommune, da nogle børn bor i en anden kommune end sine forældre.

Det er barnets anbringende kommune, som skal underrettes. Hvis du er i tvivl om, hvilken kommune der har anbragt dit mentorbarn, kan Lær for Livets sekretariat oplyse dig om dette.

Mange kommuner har et standardskema til underretning, som ligger på hjemmesiden. Når kommunen modtager en underretning, skal den registreres centralt og vurderes inden for 24 timer.

Underretningen skal indeholde:

- Barnets navn samt CPR nr.
- Årsagen til din bekymring. Hold dig til fakta, vær så konkret som muligt og brug gerne eksempler.

Undgå så vidt muligt at foretage fortolkninger eller vurderinger ved fx at gætte på årsager til mistrivsel eller foreslå bestemte former for hjælp. Brug eventuelt disse huskepunkter:

- Hvornår blev du opmærksom på, at barnet har det svært?
- Hvordan skete det, hvad var situationen/situationerne, og hvad lagde du mærke til?
- Hvilke tegn på mistrivsel har du set?
- Hvad siger barnet selv?

Værd at huske på

Det er ikke din opgave at vurdere, hvad der "bør" ske med barnet. Du skal tilkendegive din bekymring, og så er det op til fagfolk i kommunen at vurdere, hvordan der skal handles på den bekymring.

Når man laver en underretning, er man ikke part i sagen. Det vil sige, at man ikke har krav på at få oplyst, hvilken hjælp eller støtte kommunen giver barnet, eller hvordan underretningen håndteres. Du skal dog modtage en kvittering på, at underretningen er modtaget.

Fortæl så vidt muligt barnet, at du laver en underretning, så det ikke kommer som en overraskelse. Særligt, hvis barnet har fortalt dig noget i fortrolighed, er det vigtigt at forklare barnet, hvorfor du deler din bekymring med kommunen. Fortæl fx, at du er nødt til at fortælle det videre, så barnet kan få den hjælp, der er nødvendig, eller at du som voksen vurderer, at det er den bedste måde at hjælpe barnet på.

Du kan også forklare, hvad underretningspligt er eller sige, at man som mentor i Lær for Livet skal fortælle kommunen om ens bekymring.

Hvis du er i tvivl

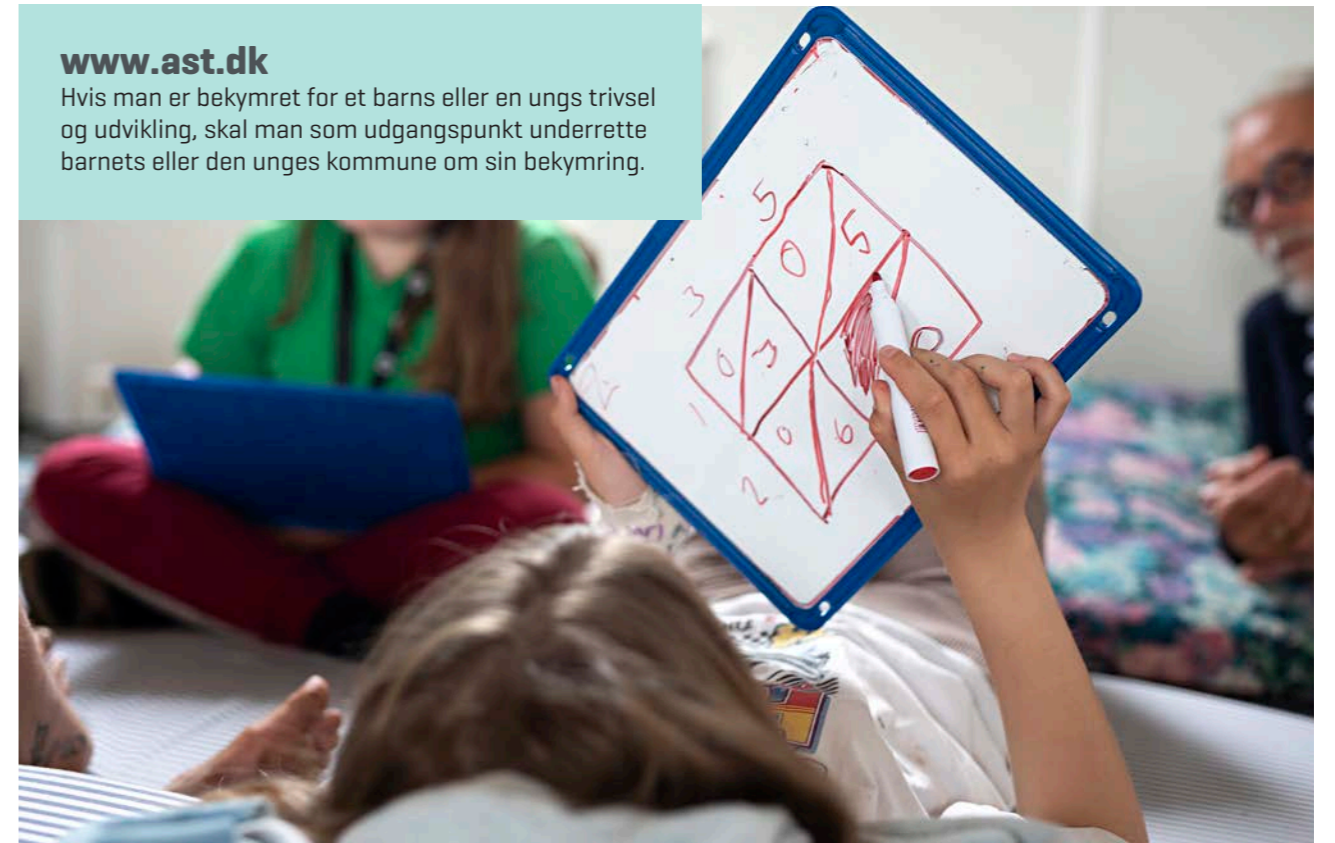
Børns Vilkår kan rådgive om underretninger. Er du fx i tvivl, om noget skal underrettes, hvordan du skal gøre, eller hvem du skal orientere om underretningen, kan du få kompetent rådgivning hos Børns Vilkår.

Kontakt Fagtelefonen hos Børns Vilkår på tlf. 3555 5558. Du kan også udfylde en formular på Børns Vilkårs hjemmeside og blive ringet op.

Du kan også kontakte Lær for Livet, hvis du ønsker sparring på, hvordan du bedst går videre.

www.ast.dk

Hvis man er bekymret for et barns eller en ungs trivsel og udvikling, skal man som udgangspunkt underrette barnets eller den unges kommune om sin bekymring.

Learning Camp

Learning Camp

INFORMATION OG NETVÆRK FOR MENTORER

Som mentor i Lær for Livet opnår du meget viden om og erfaringer med at være mentor, som vil være nyttig at dele med de øvrige mentorer i programmet. Desuden vil du løbende kunne have behov for at få afklaret diverse spørgsmål eller have behov for fagligt materiale, som du kan bruge sammen med dit mentorbarn.

Derfor har vi samlet et overblik over de kontaktpunkter og fora, hvor du har mulighed for at erfaringsudveksle og hente mere information. Det gøres via vores hjemmeside, Facebookgrupper, nyhedsmails, mentorsparringer, årsdag og uddannelsesdage. Derudover er der for mentorer mulighed for at holde oplæg for organisationer og virksomheder om Lær for Livets mentorordning.

Hjemmesiden

Brug hjemmesiden www.laerforlivet.dk til at finde information om Lær for Livets program, vigtige datoer og informationer om, hvor vi mangler mentorer såvel som diverse bilag til kørselsgodtgørelse og lignende. Det er også her, du finder gode tips og links til værktøjer, materiale og meget mere. På mentor-login kan du desuden finde en liste med kontaktinformation på andre mentorer, som du kan kontakte for ekstra sparring.

Facebookgrupper

Lær for Livet har en offentlig Facebook-side, som alle kan følge, og en national Facebook-gruppe målrettet alle mentorer i Lær for Livet. Denne gruppe er lukket for andre. Derudover har hver region sin egen Facebook-gruppe. Her kan mentorer dele erfaringer og også planlægge, hvordan de kan mødes til fælles oplevelser sammen med deres mentorbørn. En del mentorer har gode erfaringer med at mødes sammen med deres mentorbørn op til jul, tage på museum sammen eller andet.

På Facebook vil Lær for Livet poste links og arrangementer, som kan være relevante for mentorer.

Mentorsparringer

Mentorsparringerne er din mulighed for at erfaringsudveksle med andre mentorer i dit område og få sparring i forhold til de udfordringer eller overvejelser, du oplever som mentor. Mentorerne mødes i lokale grupper, og mentorsparringen faciliteres af en psykolog.

Lær for Livets årsdag

Årsdagen i Lær for Livet er en dag, hvor I bliver præsenteret for ny viden fra programmet, hvor fagpersoner holder oplæg om nye tendenser, og hvor mentorer kan mødes med hinanden, andre frivillige, undervisere fra Learning Camp og vores samarbejdspartnere.

Sekretariat

Lær for Livets sekretariat støtter op om mentorernes arbejde, og vi vil gerne høre fra dig, hvis du oplever konkrete udfordringer i relation til familien, plejefamilie, opholdssted eller mentorbarnet.

Derudover er vi behjælpelige med at sende materiale i form af skøn- og faglitteratur, hvis du sender en mail til kontakt@laerforlivet.dk. Det er også til denne mail, du skal sende kørselsbilag og lignende.

FORSIKRINGSANSVAR

Det kan være rart at vide, hvad der gør sig gældende forsikringsmæssigt, når man som mentor er sammen med sit mentorbarn. Lær for Livet har en lovpligtig ansvarsforsikring, der dækker dig som mentor, hvis du kommer til skade i samværet med dit mentorbarn (i en fodboldkamp eller lignende). Ansvarsforsikringen dækker imidlertid ikke eventuel tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med en skade, der er opstået i samværet med barnet. Vi har listet et par eksempler, men du bedes undersøge, om du har en indboforsikring med ansvarsforsikring og gæstebudsskadeforsikring.

- I bilen vil barnet være omfattet af mentorens lovpligtige motoransvarsforsikring. I folkemunde "den private ansvarsforsikring."

Serviceovens § 154

Den der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

- I hjemmet ser det anderledes ud, da der her ikke findes lovkrav om forsikringer. Hvis barnet kommer til at ødelægge noget, er det familien/plejeforældrenes/opholdsstedets Indboforsikring, der dækker.
- Kommer barnet til skade "ved egen hjælp" (fx hopper ned fra et bord og brækker noget), så vil barnet være omfattet af familien/plejeforældrenes/opholdsstedets ulykkesforsikring, og det kun, hvis der er varige men.
- Hvis mentor kommer til at lave skade på barnet (fx i en fodboldkamp), så dækker mentors ulykkesforsikring (herunder ansvarsforsikring og herunder gæste budsskedeforsikring).
- Hvis du som mentor kommer til skade under et mentormøde, er det arbejdsskedeforsikringen, der dækker.
- De fleste store forsikringselskaber i Danmark har indlagt ansvarsforsikring og gæstebudsskedeforsikring som en obligatorisk del af deres indboforsikring.

SAMVÆRSPOLITIK

Samværspolitikken skal beskytte de børn, Lær for Livet har ansvaret for. Samtidig skal den beskytte dig som mentor, så du ikke bliver misforstået i dine handlinger.

Som mentor skal du være opmærksom på:

Dit ordvalg og stemmeleje

Ords betydning og måden, de bliver sagt på, kan have stor effekt og tolkes vidt forskelligt af forskellige mennesker. Vær opmærksom på, at ironi, sarkasme og sort humor kan være svært at forstå og forholde sig til for børn. Generelt gælder det, at du skal være klar og tydelig i din kommunikation.

Fysisk omgang med børn

Fysisk berøring som fx at tjatte for sjov eller et kærligt strøg på ryggen kan opfattes anderledes af børn end det, der var hensigten med berøringen. Fysisk berøring kan i sig selv være grænseoverskridende – også selvom berøringen var hverken voldelig eller seksuel karakter.

Problemhåndtering

Det er vigtigt at tale om eventuelle problemer på en konstruktiv måde og ikke bære nag.

Inkluderende kommunikation

Generelt gælder det, at din kommunikation skal afspejle din respekt for barnet samt barnets forældre og plejeforældre. Inddrag derfor gerne barnets nærmeste voksne i forbindelse med den praktiske planlægning og overordnede beslutninger i mentorforløbet.

Learning Camp

Som mentor skal du undgå:

- At låse døren i det rum, hvor I laver lektier.
- At slukke lyset i rummet, når du er sammen med dit mentorbarn.

Som mentor skal du tilstræbe:

- At italesætte omgangsformen med dit mentorbarn. Gennemsigtighed i måden, I er sammen på, giver færre misforståelser og mindsker risikoen for ubevidste overgreb. Sådan finder du for eksempel ud af, om tjatten i leg og et knus i ny og næ er i orden.

Hovedreglen i arbejdet med barnet er, at samværet skal foregå på barnets præmisser. Som mentor skal du derfor være opmærksom på de signaler, dit mentorbarn sender. Tal sammen og vær sikker på, at hverken dine egne eller barnets grænser overskrides.

Den fulde samværspolitik udleveres på mentoruddannelsen og er at finde på Lær for Livets hjemmeside.

RÅDIGHEDSBELØB

Alle mentorer i Lær for Livet kan få refunderet for op til 1.500 kr. pr. år for materialer og aktiviteter med børnene.

Rådighedsbeløbet kan bruges på aktiviteter, der understøtter relationen mellem mentor og mentorbarn samt mentorbarnets almene dannelse. Det kunne fx være teaterbilletter, biografbilletter, museumsbilletter eller udgifter i forbindelse med en tur på café. Derudover kan der indkøbes fagligt materiale for at understøtte den faglige udvikling.

Alle bilag samles til bunke og indsendes samlet til Lær for Livet den første i hver måned. Vi kan af regnskabsmæssige årsager kun refundere et beløb, hvis vi modtager et bilag. Husk at opgive dit kontonummer, hvortil pengene skal overføres.

Bilagene sendes til Lær for Livets mail: kontakt@laerforlivet.dk eller til Lær for Livets sekretariat på adressen:

Lær for Livet
Hejrevej 43, 3. sal
2400 København NV
På Lær for Livets hjemmeside kan du finde en guide til udfyldelse af refusionsbilaget.

KØRSELGODTGØRELSE

Alle mentorer kan få godtgjort deres kørselsudgifter

i forbindelse med kørsel til og fra Lær for Livets fællesarrangementer, fx uddannelse og mentorsparring, ved at udfylde og fremsende kørselsbilag inklusive bilag (fx kvittering for betalt broafgift).

Har du mere end samlet 20 km til og fra dit mentorbarn, kan du få godtgjort dine kørselsudgifter i forbindelse med møderne ved at udfylde og fremsende Lær for Livets kørselsbilag. Du får kørselsgodtgørelse for det antal kilometer, der ligger ud over 20 kilometer. Har du fx samlet 50 kilometer til og fra mentorbarnet, får du godtgørelse for 30 km.

Er du studerende og på SU, kan du kontakte sekretariatet på kontakt@laerforlivet.dk for at få en anden aftale angående refusion.

Find kørselsbilag på www.laerforlivet.dk under mentor.

GDPR

Persondataforordningen skærper reglerne for håndtering af personoplysninger. Det påvirker selvfølgelig også Lær for Livet, da vi har mange oplysninger om børn, ansatte og frivillige. Udover at sekretariatet lægger nogle arbejdsgange om, så vil reglerne også påvirke den måde, du skal håndtere oplysninger om dit mentorbarn.

Oplysninger om dit mentorbarn

Du modtager mange informationer om dit mentorbarn, og det er vigtigt, at du behandler dem forsvarligt – både de fysiske kopier og når du kommunikerer elektronisk via fx e-mail. Derudover må du ikke dele oplysninger (dette inkluderer billeder og video) om dit mentorbarn på internettet, herunder via mail eller anden kommunikation.

Vi anbefaler også, at du ringer til Lær for Livet, hvis du har behov for at snakke med os om dit mentorbarn. Du er selvfølgelig altid velkommen til at sende os en e-mail, men overvej altid, hvilke oplysninger, der er nødvendige for din henvendelse. NB: Du må ikke skrive noget om barnets fysiske eller mentale tilstand i din e-mail til os.

Lær for Livets behandling af dine oplysninger

Når du bliver mentor hos Lær for Livet, behandler vi de nødvendige personoplysninger om dig. Du kan læse mere om vores behandling af dine personoplysninger i vores Privatlivspolitik, som du modtog ved din opstart. Ellers kan du altid finde vores Privatlivspolitik på www.laerforlivet.dk.

EN AF DE TRE PLAKATER, SOM HÆNGER PÅ LEARNING CAMP, TIL MOTIVATION FOR BØRN OG VOKSNE.

Samarbejde med LB forsikring

Lær for Livet og LB Forsikring har i 2018 indgået et samarbejde, der skal styrke arbejdet med anbragte børns læring.

Derudover vil LB Forsikring bidrage med at skaffe nye mentorer til de cirka 75 nye børn, der optages i programmet årligt. Det gøres blandt LB Forsikrings medlemmer, som for en stor dels vedkommende er undervisere samt social- og sundhedsansatte. Målsætningen er at øge antallet af anbragte børn, der gennemfører en ungdomsuddannelse, skabe ny viden og sprede de gode metoder til gavn for endnu flere anbragte børn.

“Forebyggelse er ikke ukendt i forsikring. Men vi vil gerne udvide forståelsen af, hvad forebyggelse også kan være – nemlig et langt sejt træk, tidlig indsats og fokus på læring. Vi ved også, at vores medlemmer bekymrer sig om sammenhængskraften i samfundet. Derfor giver det mening, at vi som forsikringsfællesskab tager ansvar for, at udsatte grupper ikke ender uden for fællesskabet. Samtidig er vores medlemmer kerneeksemplet på de mentorer, der er brug for. Og vi håber derfor, at vi med dette partnerskab kan bidrage til at forbedre anbragte børns muligheder i livet,” siger Anne Mette Toftegaard, direktør i LB Forsikring.

Mentor og Learning Kid

LB Forsikring

Samarbejde med LB Forsikring

Lær for Livet og LB Forsikring har i 2018 indgået et samarbejde, der skal styrke arbejdet med udsatte børns læring. LB Forsikring, der består af Lærerstandens Brandforsikring, Bauta Forsikring og Runa Forsikring, vil over de næste 3 år støtte Lær for Livets mentorordning og hjælpe med at rekruttere mentorer blandt deres medlemmer.